

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, VASARIO – FEBRUARY 8, 2018 • Vol. CIX NR. 17

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-07-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Rusija demonstruoja
raumenis – 2 psl.

Philadelphijoje – įspūdingos
lietuvių bažnyčios – 4 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki Vasario 16-osios liko 1 savaitė!

Partizanų ištikimybės laisvės idealams statė paminklą Lietuvai

J. Kadžionis-Bėda Sibiro lageryje (1961 m.) ir savo atstatytame partizanų bunkeryje (kadras iš dokumentinio filmo „Bunkeris“).

RASA KAZLAS

Artėjant Lietuvos šimtmečiui simboliška, kad Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio narys, Algimanto apygardos Šarūno rinktinės Butageidžio kuopos Tigro būrio partizanas, Laisvės kovų veteranas Jonas Kadžionis-Bėda šiais metais mini ir savo garbingą 90 m. jubiliejų. Pusę gyvenimo praleidęs miško bunkeryje, vėliau Sibiro gulaguose, šis žmogus yra nuspelnęs Lietuvos laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms.

Atkurtosios Algimanto apygardos partizanų vadas, dimisijos kapitonas Jonas Kažionis-Bėda šiandien rūpinasi partizaninės kovos atminimo įamžinimu. Jo iniciatyva įrengtas memorialas žuvusiems Traupio apylinkių laisvės gynėjams atminti, paženklintos kelios partizanų kovų, žūties ir palaidojimų vietos Kavarsko (Anykščių raj.) apylinkėse. Jis surado savo buvusio bunkerio vietą Dabužių miške ir kartu su kitais entuziastais 2009 m. vasarą atkūrė ir naudoja jį edukaciniais renginiais.

– 6 psl.

Amerikiečius sužavėjo lietuviškos sutartinės

Rolando Bortkūno nuotr.

SIMONA MINNS

Praėjusią vasarą Jūsų ansamblis „Village Harmony“ praleido Lietuvoje, besimokydamas lietuvių liaudies dainų ir baltų papročių. Dabar, kai praėjo šiek tiek daugiau nei pusė metų ir visi įvykiai susigulėjo mintyse, gal gali pasidalinti įspūdžiais, kurie labiausiai įstrigo atmintyje. Visa kelionė buvo tiesiog nuostabi! Mintyse labiausiai įstrigo va-

karas, praleistas Dzūkijos kaimelyje Žiūruose. Pamenu, kaip per lietų sekėme paskui vietinius žmones, sunkiai vairuodami laukais vinguriuojančiu keliuku. Mus vos tik išlipus iš mašinos pasitiko apie penkiasdešimt, garsiai atviru balsu liaudies dainas traukiančių žmonių. Mes visi dainavome ir keitėmės liaudies dainų posmais, kol pradėjo pliaupti lietus.

– 7 psl.

Asmenybė yra žmogaus ir tautos gyvenimą lemiantis veiksnys – Theodore Roosevelt

Rusija demonstruoja raumenis prie Lietuvos sienos

Vasario 5 dieną Rusija Karaliaučiaus srityje dislokavo branduolinį užtaisą galinčias nešti raketas „Iskander“ ir ketina čia jas palikti nuolat.

„Iskander-M“ raketos yra modernesnės, sunkiau aptinkamos radarams, jas sunku numušti, mat jos skrieja ne balistine – arkine trajektorija, o beveik kaip sparnuotoji raketa. Parengti šūviui „Iskander“ su branduoliniu užtaisų tūra minučių klausimas. Ypač jei galvutės saugomos čia pat, Kaliningrade.

„Iskander-M“ gali gabenti kovinę galvutę už 500 km. „Iskander“ gali gabenti branduolines iki 80 kilotonų galios kovines galvutes, o brigados kompleksą sudaro 12 mobilių paleidimo įrenginių ir kelios dešimtys transporto priemonių. Šios raketos gali nešti 10 skirtingų kovinių galvutėlių.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė tvirtina, kad nuolatiniame buvimui dislokuotos „Iskander“ raketos reiškia grėsmę ne tik Lietuvai, bet ir pusei Europos valstybių. NATO turi greičiau priimti sprendimus atnaujinti Baltijos šalų gynybos planus ir palengvinti karinių pajėgų judėjimą regione, sako Lietuvos vadovė. Aljansas turi rasti būdus užtikrinti oro gynybą virš Baltijos jūros ir regiono šalių.

Pasak Krašto apsaugos ministro Raimundo Karoblio, jau anksčiau Rusija šį raketų kompleksą atveždavo pratyboms, tačiau šį kartą situacija yra kita – tai yra nuolatinis dislokavimas, su visa tam reikalinga infrastruktūra.

Lietuvos žvalgyba yra skelbusi, kad „Iskander“ dislokavimas Karaliaučiaus srityje Lietuvai potencialiai pavojingesnis dėl jo panaudojimo trikdant NATO sąjungininkų veiksmus regione.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu.

Rusija pakeitė Europos gynybinę situaciją

LRT radijui ministras R. Karoblis komentavo, jog tai yra modernios „žemė-žemė“ raketos. Tai, be abejo, yra reikšmingas Rusijos karinių pajėgumų patiprinimas Kaliningrado srityje, pačiame vakariename jos taške. Kiek šių raketų atgabenta – ministras neatskleidė, bet pabrėžė, kad vien tai, jog jos čia dislokuotos nuolatiniame laikyme, reiškia visiškai naują gynybinę situaciją visai Europai.

Paklaustas, į ką nukreiptas šis Rusijos žingsnis, ministras atsakė, jog tai rodo šios šalies karinių pajėgumų modernizaciją, nes lig šiol turėtos raketos keičiamos modernesnėmis. Jos gali nuskrieti beveik dvigubai toliau, nei buvusios čia anksčiau. Šiomis galima pasiekti ne tik Baltijos regiono šalis, tačiau ir žymiai toliau – iki pietinės Švedijos.

Kas dar labai svarbu, pažymėjo R. Karoblis, da-

bar sustiprintos ir antiblokavimo priemonės. O tai reiškia žymiai padidintą Rusijos gebėjimą blokuoti, stabdyti prekių (karinių) gabenamą jūra, sausuma ir oru tiekimą.

Ministras mano, kad NATO vadovybė turėtų peržiūrėti savo ankstesnius sprendimus ir naujoms są-

„Propagandos detektyvai“ nuotr.

lygoms pritaikyti savo struktūrą. Pasak R. Karoblio, atsakydama į minėtų sistemų atvežimą į Karaliaučių NATO turi ruošti neutralizuoti čia Rusijos vystomus pajėgumus, skirtus apriboti sąjungininkų atvykimą į Baltijos šalį konflikto atveju.

„Iskander“ raketos – korta žaidimuose

Specialiųjų ir informacinių operacijų ekspertas Aurimas Navys teigia, kad Rusijos karinės galios stiprinimas yra ne kas kita, kaip senosios jos karinio gądinimo politikos tęsia. Pasak A. Navio, siunčiama labai aiški žinutė, kad Rusija išlieka svarbi karinė žaidėja, o tai labai rimti perspėjimai visam Aljansui bei JAV. Aišku, tuo Rusija demonstruoja, jog ji nė neketina laikytis teisės normų, susitarimų. Tai yra branduolinis terorizmas.

Anot buvusio Europos Sąjungos (ES) ambasadoriaus Rusijoje Vygaudo Ušacko, dislokuodama „Iskander“ raketą Kaliningrade, Rusija siekia derybinių svertų kalbant su Vakarais ir JAV. Todėl Lietuvai labai svarbu, kad Vakarai, reaguodami į šį Rusijos žingsnį, išliktų vieningi. Tačiau tai, pabrėžė V. Ušackas, nebus paprasta.

„Iš esmės, kaip ekspertas, tai vertinu kaip siekį pozicionuoti ‘didžiąsias derybas’ su JAV, dėl įtakos zonų ir dėl ginkluotės sutarčių, ypač INF (Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty), kuri jau 30 metų galioja ir buvo pasirašyta dar R. Reagan ir M. Gorbačiovo ir kuri yra viena iš pasaulinio saugumo ašių”, – kalbėjo V. Ušackas.

Jis pažymėjo, kad dislokuotos „Iskander“ raketos reiškia ir tai, kad Rusija tokiu būdu siekia atkovoti savo pasaulinės galios statusą. Anot jo, kai susikaups eilė klausimų, nuo karo Donbase iki Šiaurės Korėjos ir Sirijos, tikimasi derybų su JAV ir kitomis didžiosiomis Vakarų valstybėmis.

Reikalinga ES vienybė

Vertindamas galimas Vakarų reakcijas į Rusijos

žingsnius Baltijos jūros regione, V. Ušackas teigė, kad Europos ir JAV vienybė Rusijos politikos atžvilgiu yra svarbiausia, bet to pasiekti nebus labai lengva.

„Patys Vakarai nėra vienalyčiai. Egzistuoja skirtumai dėl to, kaip JAV ir ES išivaizduojami santykiai su Rusija, ypač kai kalba eina apie ginklavinimą varžybas. Tai rodo ir Šaltojo karo patirtis. Mano asmenine nuomone, svarbu, kad būtų vieninga Amerikos ir Europos pozicija dėl to, kaip atsakyti į Rusijos grėsmę. O tai pasiekti nebus lengva. Ypač kai vyksta koalicijos formavimo procesas Vokietijoje. Socdeminė pozicija Vokietijoje ryškėja, ir tas noras bei nuotaikos susitaikyti su Rusija gali dar labiau populiarėti su artėjančiais rinkimais Italijoje”, – kalbėjo V. Ušackas ir pabrėžė, kad būtina aktyviau išnaudoti diplomatinis kanalus, dirbant ne tik su Amerika ar Vokietija,

bet ir su Pietų Europos šalimis.

Lietuvos karo akademijos docentas Giedrius Česnakas, dislokuotas raketą taip pat vertino platesnės Rusijos strateginės elgsenos kontekste.

„Ši Rusijos žingsnį būčiau linkęs vertinti kaip tam tikrą atsaką į neseniai paskelbtą JAV Branduolinio panaudojimo ginklo strategiją, kurioje JAV, reaguodamos į Rusijos vykdomą branduolinę programą, vėl grįžo prie mažųjų branduolinių ginklų galimo naudojimo, esant poreikiui. Tuo tarpu Rusija į tai sureagavo ir, tikriausiai, bando pakelti temperatūrą iki tam tikro lygio, kad vėl būtų sukurta būtinybė kalbėtis su Vakarų didžiosiomis valstybėmis. Čia yra didelis žaidimas, kuriame Baltijos jūros regionui tenka didelis vaidmuo ir kartu nesaugumas”, – sakė docentas.

Pagal internetinius šaltinius parengė Vitalius Zaikauskas

Aurimas Navys.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Lietuvių galvos tučios kaip puodynės. Gal per griežtai, per skaudžiai pasakiau? ČBet būtent tokia mintis spontaniškai šovė į galvą, kai „Didžioji idėjų ir pokyčių konferencija” paskelbė, kokios atrinktos svarbiausios, aktualiausios idėjos Lietuvai.

Kad mano nusivylimas lietuviškųjų idėjų rinkimu būtų lengviau suprantamas, pirmiausia pateiksiu keletą statistinių duomenų, bylojančių, kokios tai neva svarbios akcijos būta!

Taigi 2017-ųjų rugsėjo 7 – lapkričio 19 dienomis buvo pasiūlyta per 1 500 idėjų.

Žurnalistai iš DELFI, LRT, 15min, Laisvės TV, Žinių radijo, LNK, INFO TV, naujienų agentūros ELTA, „Savaitės”, Nacionalinės rajonų ir miesto laikraščių leidėjų asociacijos, taip pat nepriklausomi žurnalistai, visi kartu susivieniję į „Žurnalistų klubą”, rinko idėjas kalbindami žymius šalies asmenis, skirtingų sričių profesionalus, ekspertus.

Vėliau, nuo 2017-ųjų lapkričio 20-osios iki 2018 m. sausio 1-osios vyko rengtos diskusijos: didžiausiuose Lietuvos miestuose ir rajonuose gyvai diskutuota skirtingomis temomis drauge, moderuojant iniciatyvos „Žurnalistų klubas” narius. Diskusijose dalyvavo miestų, rajonų valdžios atstovai, įtakingiausi sričių ekspertai. Idėjos taip pat analizuotos ir žiniasklaidos priemonių TV laidose, forumuose, radijo laidose, straipsniuose.

Skačiuojama, kad per penkis iniciatyvos „Idėja Lietuvai” mėnesius parašyti 402 jai skirti straipsniai, internete pasiekta 1 520 454 unikalių vartotojų, sukurto 58 radijo laidos, radijo eterįje pasiekta beveik milijonas klausytojų, sukurtos 127 tiesioginės transliacijos ir reportažai, kurie peržiūrėti daugiau nei milijoną kartų.

2017 m. gruodį paskelbtas jau 30-ies išgrynintų idėjų sąrašas. Į jį idėjos atrinktos remiantis trimis kriterijais: skaitomumu, idėjų pasikartojimu ir populiarumu. Populiarumas buvo vertinamas žiūrint, kiek žmonių išreiškė palaikymą paspausdami mygtuką „Verta įgyvendinti”.

Galiausiai iš šio sąrašo buvo atrinktos trys svarbiausios idėjos: dvigubos pilietybės įteisinimas, mokytojas – prestižinė profesija iki 2025-ųjų ir pagalba jaunoms šeimoms išgyjant būstus.

Tai buvo daroma ne bet kaip, o pasitelkus apklausų profesionalus, tyrimų agentūrą „Spinter” ir reitingavimo ekspertus. Pavyzdžiui, žurnalas „Reitingai” apklausė 600 įtakingiausiųjų šalies ekspertų ir profesionalų.

Vien iš šių duomenų lengva susidaryti nuomonę, kokios galingos jėgos buvo mestos tokiai akcijai.

O rezultatas – šnipštas.

Nes sumanymas padaryti mokytoją gerbiamu Lietuvoje nėra jokia idėja. Ir prieš tūkstantį, ir prieš šimtą metų žmonija suvokė, kad tautos, kurios negerbia jaunąją kartą ugdančių asmenų, kurios mokytojams atseikėja mažus atlyginimus, – greitai degraduoja. Lietuviai, jei jie protingi, senų seniausiai privalėjo sukurti ypatingas sąlygas: mokytojas gerbiamas taip pat kaip ir ministras, generolas ar teisėjas.

Beje, kiekviena rimtai į valstybės ateitį žiūrinti Vyriausybė ir Parlamentas rūpinasi dvasiniais bei finansiniais mokytojų reikalais be jokių skatinimų, nurodinėjimų, konkursų, spaudimo „iš apačios”. Mums turėtų būti gėda rengti penketą mėnesių truncančias apklausas, svarstymus ir diskusijas, keliančias klausimą, ar Lietuvos mokytojas Lietuvoje vertas didesnės pagarbos. Juk tai – taip akivaizdu.

Mes turime savų pavyzdžių. Prisiminkime, kaip mokytojas buvo gerbiamas Antano Smetonos valdomoje Lietuvoje, ir bus aišku, kodėl Lietuva anuomet pasiekė išpūdingų ekonominių pakilimų, o ją užpuolus sovietams beveik dešimt metų narsiai gynėsi nuo šimtų kartų galingesnių užpuolikų.

Be kita ko, idėjos – mokytojo prestižas – lengvai neįgyvendinsime. Nes, vaizdžiai kalbant, teks koreguoti mokytojų ir mokinių teisių – pareigų balansą. Atvirai sakau: jei ir ateityje mokytojas turės tik tiek teisių, o mokyns – net tiek, lietuvių mokytojo prestižas nešoktelės į viršų net ir po tūkstančio metų.

Taip pat jokia idėja negaliu laikyti sumanymo padėti jaunoms šeimoms išgyyti būstą. Jei valstybė siekia kuo ilgiau ir sėkmingiau gyvuoti, ji privalo padėti jaunoms šeimoms auginti kuo daugiau vaikų. Ir vėl priverstas kartoti – ši taisyklė tokia akivaizdi, suprantama, kad, atleiskite, niekaip nesuvokiu, kam dar reikalingos apklausos? Gausesnė nei iki šiol lietuviška šeima – visų mūsų parlamentų ir vyriausybių uždavinys, prioritetas, būtinybė. Jei mes tikrai be apklausų ir konkursų šito nesuprantame, vargas mums...

Idėjų neturinti Lietuva

GINTARAS VISOCKAS

O vadinamoji dvigubos pilietybės idėja – dviprasmiška. Jau ne sykį esu sakęs, kad tik išskirtiniais atvejais galima turėti dvi motinas, dvi žmonas, dvi sąžines, du darbus. Bet net tuo atveju teks pripažinti, kad labai svarbių dvigubų dalykų mūsų Žemėje pasitaiko labai retai arba jie vis tiek ilgai nei transformuojasi į vieną.

Pasidalinsiu asmenine patirtimi. Jau daugiau nei tris dešimtmečius dirbu žurnalistu, ir man niekad niekaip nepavyko tuo pačiu metu dirbti dviejuose redakcijose. Man, o ir kitiems mano kolegoms, visuomet būdavo pateikiamas ultimatumas: „arba – arba”. Beje, šiandien sutinku užtektinai daug politikos, ekonomikos, kultūros apžvalgininkų, kurie savo parašais patvirtinę sutartį, kad į jokių kitus leidinius rašyti neturi teisės išskyrus tą vienintelį, su kuriuo ji pasirašyta.

Gal ir ne itin demokratiška. Bet juk neišsisukinėkime nuo akivaizdaus atsakymo: dviems šeiminkams vienodai ištikimai tarnauti sunku.

Kritiškai į „Idėją Lietuvai” žvelgiu ne aš vienas.

Štai filosofas Vytautas Radžvilas mano, kad jau „pasiektas dugnas, toliau nebėra kur”. Jo manymu, atrinktos idėjos byloja apie „moralinę ir intelektualinę” valstybės degradaciją. Tinklalapyje alkas.lt jis pastebi: „Pirmoji idėja – tiesiausias kelias į galutinę tautos ir valstybės politinę savižudybę ir savanorišką susinaikinimą. Kitos dvi – smulkūs ir nieko negalintys pakeisti techniniai pasiūlymai, kuriems įgyvendinti prielaidų taip pat nėra.”

Kategoriškas ir filosofas Arvydas Juozaitis, manantis, kad „šis forumas turėjo akivaizdų strateginį tikslą – jis davė pradžią DVGUBOS PILIETYBĖS REFERENDUMUI, t.y. agitacijai.

Negaliu nepritarti ir šiems A. Juozaičio žodžiams: „Įteisinti dvigubą pilietybę” – tai Lietuvos pražudymo sumanymas (...) Ši strategija iš esmės nereikalauja jokios lietuvių grįžimo, grąžinimo į Tėvynę, repatriacijos programos. Ši strategija iš esmės kalba apie ‘globalios Lietuvos’ ideologiją, Lietuvos ištirpimo pasaulyje idėją. Lietuvos išvalstybinimą.” (Facebook).

Žodžiu, kai kada mūsų elgesys primena Sovietų Sąjungos komunistų partijos suvažiavimus, kur daug blizgesio, pažadų, skambių žodžių, optimizmo, bet bent jau mes, lietuviai, jautėme, kad visa tai – melas ir niekšybė. Prezidentės Dalios Grybauskaitės autoritetas mano akyse smuktelėjo, kai pamačiau dalyvaujant ją renginyje, kuriame skelbiamos tokios lietuviškos „idėjos”.

Apklausa: užsienyje gyvenančių lietuvių indėlis vertinamas

Lietuvos gyventojai užsienio politiką ir diplomatiją laiko reikšmingais šalies ir jos gyventojų saugumo užtikrinimo veiksniais, iš esmės pritaria valdžios institucijų vykdomai šalies užsienio politikai, pasisako už glaudesnę bendradarbiavimą su Baltijos šalimis bei Lenkija, o didžiausią grėsmę jaučia iš Rusijos ir Baltarusijos. Tai parodė Užsienio reikalų ministerijos užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus” atlikta apklausa.

Apklausos duomenimis, manančiųjų, kad užsienio politika ir diplomatija gali reikšmingai prisidėti prie šalies ir jos gyventojų saugumo užtikrinimo, skaičius siekia 73 proc., o Prezidentės, Seimo ir Vyriausybės vykdomai užsienio politikai pritaria daugiau nei pusė (51 proc.) visų apklaustųjų.

Parama Lietuvos užsienio politikai pastebimai didesnė tarp aukštesnio išsilavinimo, jaunesnio amžiaus, tarptautine politika besidominčių asmenų, o jai labiau priešiški rusų ir lenkų tautybės respondentai, mažesnių miestelių gyventojai bei apklaustieji, sutinkantys su teiginiu, kad sovietiniais laikais buvo geriau gyventi nei dabar Lietuvoje. Tyrimas parodė, kad pastarajai nuomonei atstovauja beveik kas trečias (30 proc.) Lietuvos gyventojas.

Beveik trys iš keturių Lietuvos gyventojų (73 proc.) mano, kad užsienyje gyvenantys lietuviai prisideda prie geresnio Lietuvos žinomumo ir patrauklumo užsienyje, padeda į Lietuvą pritraukti investicijų, įgyvendina įvairius projektus Lietuvos klestėjimui, skiria lėšų labdaros ir paramos iniciatyvoms, remia Lietuvoje likusius giminaučius ir artimuosius, kuria ar palaiko lietuvių židinius užsienyje.

Daugiau nei du trečdaliai (67 proc.) apklausos dalyvių išsakė nuomonę, kad Baltarusijoje statoma Astravo atominė elektrinė kelia grėsmę Vilniui ir Lietuvai.

Tarp šalių, su kuriomis, gyventojų nuomone, Lietuva turėtų aktyviausiai bendra-

darbiauti, pirmąją Lietuvos kaimynės Lenkija (62 proc.), Latvija (58 proc.) ir Estija (52 proc.). Kaip nedraugiškiausią ir didžiausią grėsmę Lietuvai keliančią šalį absoliuti dauguma apklaustųjų išskyrė Rusiją (65 proc.). Antroji šiame sąrašo rikiuojasi dar viena mūsų kaimynė – Baltarusija (18 proc.). Pastebėtina, kad per praėjusius metus manančiųjų, kad Lietuvai reiktų aktyviai bendradarbiauti su Rusija, sumažėjo nuo 42 iki 32 procentų, o Baltarusijos atžvilgiu tokių vertinimų procentas krito nuo 44 iki 35.

Didžioji dauguma apklaustųjų – 88 proc. – apie Lietuvos užsienio politiką sužino iš televizijos. Antroje vietoje – internetinė žiniasklaida, ją paminėjo 44 proc. gyventojų. Radiją įvardino 38 proc. respondentų. Panašūs rezultatai buvo gauti ir prieš metus atliktoje apklausoje. Per šį laikotarpį pastebimai (nuo 12 iki 17 proc.) išaugo socialinių tinklų svarba, kurie yra ypač populiarūs informacijos šaltiniai tarp jaunimo.

Per pastaruosius metus dar labiau sumažėjo Rusijos televizijos kanalų populiarumas. Populiariausias iš jų „Pirmasis Baltijos kanalas” surenka 16 proc. auditoriją, kai dar 2015 m. ji siekė 32 proc. Tai yra maždaug trečdaliu mažiau nei per 2016 m. pabaigoje vykdytą apklausą.

Tyrimas taip pat atskleidė, kad gyventojų domėjimasis tarptautiniais įvykiais šiuo metu yra šiek tiek sumažėjęs. 34 proc. respondentų nurodė, kad domisi arba labai domisi užsienio politika, kai 2016 m. tokių buvo 42 proc. Daugiau nei pusė (55 proc.) besidominčių užsienio politika asmenų mano, kad Lietuvos interesų įgyvendinimas yra užtikrinamas diplomatinėmis priemonėmis. Užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos diplomatinio atstovybių teikiamų paslaugų kokybę gerai arba labai gerai įvertino 57 proc. jomis besinaudojusių gyventojų.

Reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą ministerija atlieka kasmet gruodžio mėnesį.

ELTA

REMKIME DRAUGO FONDA
www.draugofondas.org

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

RYTYS

„Tikslas – Amerika“ Philadelphijoje rado įspūdingas lietuvių bažnyčias

Bendradarbiaudami su „Tikslas – Amerika“ projekto autoriais, „Draugo“ ketvirtadienio „Rytys“ puslapyje tęsiame informacinį straipsnių ciklą apie projekto metu JAV Rytų pakrantėje aplankytas vietas. Pradžią – 2017 m. lapkričio 16 d. „Drauge“ (Vol. CVIII, Nr. 133).

AUGUSTINAS ŽEMAITIS

Philadelphija – Amerikos lietuvių „kolonija“, kaip kadaise! Čia tebeveikia visos trys lietuviškos bažnyčios, didinga Lietuvių muzikos salė (Lithuanian Music Hall), senesnė už pačią Lietuvos Respubliką, o savaitgalinė lietuvių mokykla turi nuolatines patalpas, užuot jas iš kur nors nuomojusi (kaip, tarkime, Bostone). Todėl buvo labai gera ir smagu aplankyti Philadelphijos lietuviškas vietas. Gyvas, kaip ir daugybę dešimtmečių.

Lietuvių muzikos salė – senesnė už Lietuvos Respubliką

Dieną Philadelphijoje pradėjome nuo Lietuvių muzikos salės. Vien mintis, kad šis *art nouveau* stiliaus pastatas – 110 metų – galėjo per nugarą pasiūsti lengvą šiurpuliuką. Štai Lietuvoje per tą laiką carą pakeitė vokiečių kaizeris, paskui – demokratija, tada Antanas Smetona, tada sovietai, tada naciai, tada vėl sovietai, paskui Nepriklausomybė, Europos Sąjunga... Lietuvoje viskas nacionalizuota, uždaryta, griauta, vėl privatizuota... O Lietuvių muzikos salėje visą tą laiką nenutrūko lietuviška veikla, lietuviški koncertai. Ir šiandien ten groja lietuviai – jau iš nepriklausomos Lietuvos (mums lankantis kabėjo Jurgos Šeduikytės turo reklamos).

Idomu buvo pamatyti ne tik sukaupias lietuviškas vertybes ar įspūdingą fasadą (kankles virš įėjimo), bet ir autentiškas, „proziškas“ detales (prieškarinius radiatorius), ir gaila girdėti, kad svarstoma apie šio pastato pardavimą.

Dažnoje senoje lietuvių organizacijoje, turinčioje kultūriškai vertingų pastatų, girdėjome tokią mintį: „Mažai narių, daug nekilnojamojo turto“. Žiūrint į tuos objektus tik kaip į pastatus, būtų galima suprasti: mažesnis ar naujesnis pastatas – pigiau išlaikyti...

Virš Lietuvių muzikos salės įėjimo – kanklės.

Tačiau aš žiūriu į juos kaip į paveldą, kuris svarbus ne tik konkrečios lietuvių organizacijos nariams, tačiau ir visiems lietuviams, Lietuvai, savaip – ir miestui, Amerikai. Todėl kelia baimę viskas, kas gali jį sunaikinti, o pastatą pardavus vertingos lietuviškos detalės beveik visuomet sunyksta, lieka nebent užrašas ant fasado.

Problema, žinoma, ta, kad daugelis tų, kurie galėtų rūpintis tuo paveldu, apie jį nežino. Nežino, koks jis ypatingas ir kad jis atsidūręs pavojuje. Žino Amerikoje nebent pavienius garsesnius objektus, kurie nebūtinai patys reikšmingiausi. Net Lietuvos kultūros ministerijos Lietuvai reikšmingų pastatų Amerikoje sąrašas visai neišsamus, su klaidomis, daug kas iš ten aprašytų vietų jau sunaikinta.

„Tikslas – Amerika“ mėgina tai keisti, skleisti žinią apie lietuvišką paveldą Amerikoje, tačiau žinia

– tik startas. Reikia megzti ryšius, reikia populiarinti lietuviškų vietų JAV lankymą (tarp tų, kurie ten nesilanko), reikia kurti lietuviško paveldo apsaugos Amerikoje sistemą. Kaip tai padaryti pigiai ir efektyviai? Idėjų pateikiau pačiame pirmame straipsnyje, tad nesikartosiu. Tiesiog daugelyje JAV miestų man iškildavo tos pačios mintys.

Philadelphijos lietuvių bažnyčios – ir lietuviškos šventovės

Įspūdingiausia Philadelphijoje – lietuvių bažnyčios. Kunigas Petras Burkauskas, atsakingas už dvi iš jų, pasakojo, kiek daug lietuviškų detalių jis sukūrė kiekvienoje jų. Ir tikrai – visų net norėdamas neišvardinsi. Dalį jų pastebėsi iš karto: pvz., tradicinę lietuvišką kryžių prie įėjimo ar trispalves. Kitai daliai reikėjo paaiškinimų: štai čia Mečislovas Reinys, štai čia lietuvių vienuolyną JAV įkūrusi Marija Kaupaitė, šitame paveiksle už altoriaus – šv. Kazimiero kapo atidarymas Vilniaus katedroje...

Philadelphijos Šv. Andriejaus bažnyčia – viena iš įspūdingiausių Philadelphijos lietuvių bažnyčių.

Philadelphijoje labiau nei kur kitur pajutau ir tai, kad Amerikos lietuvių bažnyčia statyta ne vien Dievui, tačiau ir savo tautai. Galybę tenyksių meno kūrinii net sunku pavadinti religiniais – jie labiau istoriniai. Štai nutapyti geležinkelio bėgiai, vedantys į kryžių (tremtis į Sibiją), štai kryžiaus forma išdėstyti visų Sausio 13-ąją žuvusiųjų veidai, štai Vilniaus TV bokštas (Sausio įvykių „scena“).

Visame pasaulyje senosios bažnyčios itin gražiai dekoruotos Biblijos scenomis, kad žmonės galėtų jas išvydę geriau suprasti, įsiminti, įsivaizduoti. O pagrindinės Amerikos lietuvių bažnyčios lygiai taip kiekvienam pasakoja ir Lietuvos istoriją, didžiausius jos triumfo momentus ir tragedijas. Ir Philadelphija – viena paskutinių vietų, kur tai gali akivaizdžiai pamatyti, nes kitur daug bažnyčių uždaryta, interjerai sunaikinti.

Šv. Kazimiero bažnyčią pažymėsiu kaip vieną svarbiausių rytų JAV lietuviškų vietų. Nes ji atvira kasdien (šv. Mišių valandomis), nes ji statyta lietuvių ir labai lietuviška. Ji tokia, kokių labai daug prarasta, vienas paskutinių autentiškų paminklų tai religingų XX a. pradžios Amerikos lietuvių civilizacijai.

Tačiau Šv. Andriejaus bažnyčia – dar didingesnė ir įspūdingesnė už Šv. Kazimiero. Tik, kadangi ji statyta ne lietuvių (lietuvių tik nupirktą), ne viskas ten lietuviška (nors ir labai daug kas).

O Šv. Jurgio bažnyčia – kukliausia. Vietos lietuviai pasakojo, kad ji „Jurgi“ eidavo pirmabangiai darbininkai, o į „Andriejų“ – labiau inteligentija. Nustebino, kad Šv. Jurgio bažnyčioje dar veikia parapijos mokykla – pirmame bažnyčios aukšte, už Vyčių puoščių durų. Daug JAV lietuvių bažnyčių taip suplanuotos: antras aukštas – religijai, pirmas – kitai veiklai. Tai – Amerikos tradicija. Lietuvoje tokios bažnyčios nerastum. Lietuvoje bažnyčios skirtos tik religijai, o mokyklos, ren-

ginių salės yra įrengtos kitur. Tačiau Amerikoje, ypač XX a. pradžioje, bažnyčios, parapijos buvo visos lietuvių bendruomenės centras ir ten vyko visa veikla.

Kaip žydai „Vilniaus sinagogą“ išsaugojo

Be lietuvių iš Lietuvos į JAV emigravo ir daug vokiečių, lenkų, žydų. Iki Antrojo pasaulinio karo šios trys tautybės kartu sudarė apie 20 proc. Lietuvos žmonių (skaičiuojant su Vilniaus, Klaipėdos kraštu). Prieš pradėdami „Tikslas – Amerika“ sulaukėme klausimų, ar mūsų projektas apims ir tas mažumas. Taip, „Tikslas – Amerika“ apima visas vietas JAV, regimai susijusias su Lietuva – nesvarbu, kokios tautybės jų kūrėjai. Tačiau, deja, tų buvusių Lietuvos mažumų aidų JAV rasi labai mažai.

Taip yra todėl, kad daugelis buvusių Lietuvos vokiečių, lenkų ar žydų tiesiog tapo Amerikos vokiečiais, lenkais ar žydais. Priešingai lietuviams – jų pastatytose pastatuose ir tų pastatų pavadinimuose paprastai nerasi nieko, susijusio su Lietuva. Iš tiesų daž-

Vilniaus sinagoga perstatyta iš paprasto gyvenamojo namo.

niausiai net negalima pasakyti, kad tam tikrą sinagogą, tarkime, pastatė būtent Lietuvos kilmės žydai, nes bendruomenę sudarydavo ir žydai iš Lenkijos, Baltarusijos bei kitur.

Dėl tos priežasties Philadelphijos „Vilniaus sinagoga“ (Vilna Congregation) – šitoks retas dalykas. Ją atradau „bandymų ir klaidų metodu“ ieškodamas interneto žemėlapiuose įvairių su Lietuva susijusių pavadinimų: „Lithua*“, „Viln*“, „Kaun*“ ir t.t. Bet kaip ten patekti? Vilniaus sinagoga jokių būdu nėra lankytina vieta, juk ji perstatyta iš paprasto gyvenamojo namo. Iš Vilniaus imigravęs žydas taip įvykdė savo pažadą Dievui – jei seksis verslas, iš namų padarys šventovę.

Philadelphijoje projekto „Tikslas – Amerika“ organizatorius šiltai sutiko vietos lietuviai. Iš k.: mons. Juozapas Anderlonis, Augustinas Žemaitis, Roma Krušinskienė, Antanas Krušinskas, Teresė Gečienė, Algimantas Gečys ir kunigas Petras Burkauskas.

Augustino Žemaičio nuotraukos

Šią istoriją pačioje sinagogoje mums papasakojo rabinas. Per bendrus pažįstamus pavyko suorganizuoti, kad mus pasitiktų. To, ką išgirdome, nerasi parašyta niekur internete ar knygose. Nes ta „Vilniaus sinagoga“ – tikrai ne tokia vieta, apie kurią kas rašytų traktatus. Todėl labai žavų, kad ji apskritai išliko: senųjų Lietuvos žydų, kaip pasakojo rabinas, ten dabar tikrai nerasi (išsikėlė iš rajono).

Bensalem lietuvių kapinėse – medžiais apaugę, apdaužyti ir išvartyti lietuvių antkapiai.

Buvusią litvakišką sinagogą perėmė „Chabad Liubavič“ judėjimas – tačiau išliko jos pavadinimas, interjeras, išliko aukotojų sąrašai ir garbingoje vietoje tebekaba nuosavą namą paaukojusio žydo nuotraukos. „Žmonės aukėjo, kūrė šią sinagogą, taigi turime išlaikyti, – kalbėjo rabinas. – Nors tai prilygsta stebuklui, juk čia eilinis gyvenamasis namas, todėl, priešingai nei sunkiai kitai paskirčiai pritaikomus bažnyčių pastatus, jį būtų lengva parduoti”.

Kaip norėtųsi tokio likimo ir Amerikos lietuvių vietoms – kad net ir kažkokiame rajone susilpnėjus bendruomenei, jos išliktų, per amžius ją primindamos!

Bensalem kapinėse „Tikslas – Amerika“ atradimai panašėjo į „Misiją – Sibirą“

Vizitą Philadelphiaje baigėme liūdnesne gaida – Bensalem lietuvių kapinėse. Tiksliau – miškelyje, kuriame šen bei ten dar pamatysi medžiais apaugusius, apdaužytus ar išvartytus lietuvių antkapius. Kad išvysčiau didelį kryžių, apie kurį pasakojo vietos lietuviai, man teko braute brautis pro spygliuotus augalus. Skausminga ir tikraja to žodžio prasme, tadėjau ten vienas.

Lietuvių Romos katalikų kapinės JAV dažniausiai sutvarkytos. Tačiau su įvairiomis „nepriklausomomis“ kapinėmis būna bėdų: kai jas valdžiusi organizacija nunyksta, nebelineka kam jų prižiūrėti. Šitaip nunykus Lietuvių tautinių katalikų bažnyčios Philadelphiajos parapijai niekam nebereikalingos tapo ir Bensalem kapinės. Ir vis dėlto stebint tuos pamirštus kapus galvoje kirbėjo klausimas – o kur tų žmonių artimieji?

Kaip ten bebūtų, kapines atrado kitų tikėjimų lietuviai ir norėtų oficialiai perimti – tačiau čia, mums pasakojo, daug biurokratijos, reikia brangių teisinių veiksmų, todėl tenka apsiriboti smulkiais tvarkymais. Tačiau dabar kapinės bent jau plačiai žinomos. Ir žinia apie jas mane pasiekė dar gerokai iki „Tikslas – Amerika”. Kapinės pirmieji „atradę” vietos lietuviai kiek nustebo – kaip, iš kur? Tačiau internetas – pasaulinis. Ir kas parašoma Philadelphiaje, gali būti tą pačią akimirką perskaitoma Vilniuje ir išverčiama, ir perrašoma, ir analizuojama... Kaip sumažėjo psichologinis atstumas tarp JAV ir Lietuvos per pastaruosius 20 metų!

Ir vis dėlto. Kiek tokių medžiais užaugusių ir pamirštų lietuvių kapinių dar galėtų būti JAV „neatrastų”? Ir kiek kitų „pamirštų” lietuviškų vietų? Net ir jos yra įdomios, ir jos pasakoja Amerikos lietuvių istorijos dalį. Juk yra žmonių, kuriuos apleistos vietos domina labiau už gerai išlikusias, ir tų, kurių pomėgis tokias vietas tvarkyti.

Todėl tas vietas prisiminti ir sužymėti svarbu mums visiems. Todėl kviečiu atsidaryti žemėlapi www.tikslasamerika.lt ir, jeigu žinote kokią nors lietuvišką vietą „Tikslas – Amerika” lankytuose miestuose, kuri ten nepažymėta, būtume labai dėkingi, jei atsiųstumėte jos koordinatas el. paštu augustinas.zemaitis@gmail.com arba laišku į „Draugo” redakciją.

Augustinas Žemaitis – projekto „Tikslas – Amerika” vadovas.

Daugiau informacijos apie lietuvišką paveldą Philadelphiaje:
<http://global.truelithuania.com/lt/philadelphia-pennsylvania-1160/>
Tikslas – Amerika interaktyvus lietuviškų vietų JAV žemėlapis:
<http://www.tikslasamerika.lt>

Kiekvienam Sausio 13-osios didvyriui – po simbolinę žvakele

St. Peterburgo lietuviai labai šiltai priėmė svečių iš Čikagos, atlikėją Povilą Strolią.

RŪTA PETRAITIS

Sausio 14 d. Floridos St. Peterburgo lietuviai pagerbė ir su giliu liūdesiu prisiminė tragišką Sausio 13-osios įvykį. Šie 1991 m. įvykiai parodė lietuvių tautos pasiaukojimą. Tuomet Tautos laisvę išpirkto Lietuvos žemės vaikai savo gyvybėmis, – apie tai kalbėjo Lietuvių klubo pirmininkė Dalė Gotceitas.

Buvo pagerbti žuvusieji

D. Gotceitas originaliai pristatė kiekvieną Lietuvos didvyrį, kuris paaukojo savo gyvybę tą kruvinąją Sausio 13-ąją. Perskaičius kiekvieno iš 14 didvyrių vardą buvo uždegta žvakutė. Po to, dar kartą paminėjus kiekvieno vardą, žvakelės buvo užpučiamos. Prisimenant žuvusiuosius talkino Donata Koverienė ir Rimas Šniževičius.

Šią dieną kiekvienas prisimena savaip, nes buvo skirtingose vietose ir mintys tą dieną plūdo kitokios. Kas važiuo į Vilnių ir bu-dėjo prie Televizijos bokšto ar Seimo rūmų, kas kantriai laukė žinių per televiziją. O kai dingo signalas ir televizorius tapo paprasta dėže, staiga iškilo klausimas – o kas toliau?

Kiekvienam Lietuvos žmogui ši diena sukelia skaudžias emocijas, skaudina širdį. Prisimindami šią dieną įvertiname, kokią auką atidavė šie žmonės. Jie savo gyvybę atidavė už Lietuvą. Kaip kiekvienas Amerikos gyventojas su siaubu prisimins, ką veikė rugsėjo 11-ąją, kai lėktuvai įsirežė į dvynius dangoraižius New Yorke, taip kiekvienas lietuvis pasakys, ką veikė Sausio 13-ąją...

Svečio iš Čikagos koncertas

Po minėjimo klubo svečiai vaišinosi skaniais Angelės Sraukienės pagamintais patiekalais. Vėliau vyko svečio iš Čikagos Povilo Strolia koncertas. Kaip sakoma – niekas nevyksta be reikalo. Dalė Got-

ceitas viešėdama Čikagoje visai atsitiktinai susitiko su juo. Tai buvo jiems abiem malonus ir netikėtas susitikimas. Jie tikrai turėjo apie ką pasikalbėti – Dalės ir Povilo tėvas Faustas Strolia buvo geri pažįstami. Be to, juos siejo ir „Dainavos” skautų stovykla. Pakviestas koncertuoti į Floridą Povilas iškart sutiko, nes jam buvo įdomu susitikti ir su kitais tėvą pažinojusiaisiais draugais. Povilo tėvą Faustą daug kas pažinojo, kaip ir Povilo – muzikos kūrėją. Muzikantas koncerto metu paminėjo, kad labai džiaugiasi ir didžiuojasi, jog Klaipėdos konservatorijoje vienas kambarys yra pavadintas Strolia vardu – jo tėvo Fausto, senelio Juozo ir jo garbei. Iš kartos į kartą trys šeimos vyrai kūrė muziką.

Pirmojoje koncerto dalyje girdėjome P. Strolia kūrybos dainas lietuvių ir kelias – anglų kalba. Antroje koncerto dalyje skambėjo linksmesnė muzika, žmonės dainavo kartu ir šoko. St. Peterburgo lietuviai labai šiltai priėmė Paul. Jis sulaukė daug aplodismentų ir, kaip pats sakė, norėtų dar kartą atvykti koncertuoti.

Kelionėje po Floridą muzikantą lydėjo jo draugė Kristina. Jie kartu aptaria kelionės maršrutus, ji taip pat padeda koncertų metu. Tikimės, kad P. Strolia apsilankys dar ne kartą mūsų Lietuvių klube, nes lietuvaičiai pamilo jo muziką ir jį patį, kaip šiltą žmogų. Daugumai patiko jo pasakojimai, kad iš

Dalė Gotceitas originaliai pristatė kiekvieną Sausio 13-osios didvyrį. Scenoje jai pagelbėjo Donata Koverienė ir Rimas Šniževičius.

Irenos Adickas ir Rūtos Petraitis nuotraukos

pradžių jam sunkiai sekėsi kalbėti lietuviškai, o dabar jis net ant scenos nebijo kalbėti lietuviškai, nors žino, kad padaro klaidų.

Su didžiausiu nekantrumu laukiame kitos – didžiulės dviejų dienų šventės, Lietuvos atkūrimo 100-mečio. Į šią šventę, vyksiančią vasario 24-25 d., yra pakviestas garbės svečias iš Washington, DC – Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

Rūta Petraitis – JAV Lietuvių Bendruomenės Floridos St. Peterburgo apylinkės pirmininkė.

Partizanų ištikimybė laisvės idealams statė paminklą Lietuvai

Atkelta iš 1 psl.

Laisvės kovų dalyvis, partizanas J. Kadžionis-Bėda pralaidęs pusę gyvenimo Sibiro gulaguose savo kelią šiandien iš naujo pakartotų.

J. Kadžionis apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino 3-ojo laipsnio ordinu – Komandoro kryžiumi, Lietuvos nepriklausomybės medaliu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, Lietuvos krašto apsaugos sistemos lygmens Generolo Jono Žemaičio medaliu.

1948 m. pavasarį ištrėmus tėvus Jūs, vengdamas tarabybos sovietinėje kariuomenėje, išėjote partizanauti. Buvote dar visiškai jaunas vaikinai. Kas lėmė tokį Jūsų pasirinkimą?

Tą dieną, kai ištrėmė šeima, mano vienintelis kelias buvo – į žalią girią. Aš partizanų nežinojau, bet jutau, kad tikrai pas pamiškės gyventojus aš juos surasiu. Nuėjau pas tokį pažįstamą, o jis man sako: „Dabar mes nežinome, kur tie partizanai, bet pas mus galėsi pabūti dieną kitą, pasislapstyti ir surasim“. Taip ir buvo. Trečią dieną po tėvų ištrėmimo aš patekau pas partizanus, kurie man visada turėjo tokią nepaaiškinamą magišką galią. Kad partizanai buvo ypatingi kovotojai, tai liudija ir mūsų partizanų dainos, kurias dainuojantiems grėsė Sibiras, o kartais netgi sušaudymas. Bet drąsus jaunimas tuo laiku išskirtinai dainuodavo ne liaudies dainas, o partizanines. Tapti partizanų lėmė ir tai, ką teko patirti sovietų okupacijai prasidėjus. Išivaizduokit – buvau jaunas, sovietų kareiviai ateidavo, suklupdydavo visus ant kelių, automatų durtuvus įremdavo į veidą. Ką norėdavo, tą darydavo, siautė per visą Lietuvą ir degino, ir žudė žmones, ir baimės buvo per akis. Nebuvo kur dingti. Vieni bėgo į užsienius, kiti kolaboravo, o mums liko tik Lietuva, kurią reikėjo apginti. O ir karo meto nuotaikos buvo tokios – jauniems vyrams buvo pareiga uniformą traukti, tapti kariu ir Tėvynę ginti.

Partizanaudamas Jūs sutikote ir savo žmoną Malviną Gedžiūnaitę-Kadžionienę-Sesutę, kuri taip pat nuo 1949 m. buvo partizanė. Jūs miško bunkeryje ir sūnaus susilaukėte.

Nors viskas jau seniai praėjo, bet gal negražu taip sakyti apie save, tačiau esu labai laimingas žmogus. Išsipildė visos mano gyvenimo svajonės. Pamačiau tą mergaitę, o už metų ta mergaitė tapo mano žmona. Partizanai jau rengėsi surengti partizaniškas vestuves ir atėjo nelaimė – buvome išduoti, ap-

supti, žuvo mūsų daug partizanų. Vietoj vestuvių – laidotuvės. Mes su būsima žmona ištrūkė iš šitų kautynių, viename kaime, pas žmogų sulindę į klijavimo prėsą, kur buvo laikomi dobilai, pasidarėm slėptuvę. Kai supratome, kad niekas partizaniškų vestuvių mums nebekels, o mūsų nusistatymas nebuvo pasikeitęs, mes, pagal kunigo paliepimą, nusprendėm priimti priesaiką, ir tai buvo mūsų vestuvės. Ir padarėm savo gyvenimo iškilmės klijavimo prėsle, kur truputį per sienos plyšius šviesos pateko ir galėjome vienas kitą matyti. Po metų, gruodžio 22 d., prieš pat Kūčias, atėjo tas motinystės momentas. Mes tuo metu jau bunkeryje slapstėmės, ir tame partizaniškame Betliejuje gimė mūsų sūnus. Žinot, be jokios medicininės pagalbos, šitokiose sąlygose – tai buvo dalykas neeilinis. Bet mes jo laikyti negalėjome, kiekvieną kartą galėjome būti sovietų kareivių užtikti bunkeryje, o ir vaiko verksmas galėjo išduoti. Nors mažulėlis lyg žinodamas tylėjo, neverkė ir kaip nebylys jokio balselio nerodė.

Tuo pat su žmona pakrikštiję švęstu vandeniu, suvyniojome į pagalves, šiltai, ir aš nubėgau pas vieną moterį, Keraitienę, išsikviečiau ją į mišką, sakau, va, tokie dalykai, o ji man kaip rėžė: „Tau nupjaut reikia, bet dabar jau per vėlu“. Ir taip su humoru paliepė atnešti naujagimį. Panevėžyje buvo gailėstingoji sesutė, su kuria buvo sutarta ir tąkart mes vaikeli jai palikome.

Partizaninei kovai nutrūkus Jūs su žmona išsilaikėte, slapstydami bunkeriuose Kavarsko-Dabužių-Traupio apylinkėse, vėliau buvote apgaule įvilijoti į pasalą ir agentų smogikų suimti. Kaip pavyko Jums tiek laiko nepasiduoti?

Partizanų pagrindinė jėga buvo ne ginklai, bet tikėjimas. Tikėjome, kad karui pasibaigus bus taikos konferencija, kiekviena valstybė stos ant savo rubežiaus. Taigi tik tikėjimas mums davė jėgos. Mes visada tikėjome, kad mūsų pusėje tiesa, Dievas ir pergalė.

Aš nežinau nė vieno partizano, kuris būtų netikintis. Einant į kovą motinos juos palaimindavo, rožančius uždėdavo, šventus medalikėlius iduodavo. Tvirtybės pridudavo ir tas žinojimas, jog esam užpulti brutalios jėgos ir mes turim ne tik teisę, bet ir pareigą priešintis. Tai neleido mums pasiduoti. Kaimų gyventojai mums taip pat padėjo, tūkstančiai padėjo, žmonės savo namuose partizanams net slėptuves buvo įrengę. Ir čia nėra tušti žodžiai, taip buvo. Ir jeigu jie nebūtų rėmę, tai kiek galėjai išbūti? Žmonės ir rūbų davė, ir pastogę, ir ryšį su mumis palaikydavo, duodavo ženklų apie artėjantį pavojų.

Kiekvienas žmogus vienaip ar kitaip išgyvena mirties baimę. Jūs buvote jauni, o jauną žmogų tas amžinas mirties alsavimas dar labiau baugina...

Buvome jauni, dar buvo nenusibodę gyventi (šypsosi). Bijojome vieno – kad nesužeistų. Jeigu jau likimas lėmė žūti, tai ypač bijojome, kad priešas nepaimtų sužeisto. Visų partizanų didžiausia svajonė buvo mirti iš karto.

Noriu pacituoti Jūsų žodžius: „Bunkerio vidus ankštas. Čia sugulti gali vos šeši ar aštuoni žmonės. Vasaros metu bunkeryje būna trošku, trūksta oro. Tačiau tai buvo viena vieta, vienišeliu prieglobsčiu gelbėjusiu gyvybę nuo priešo rankos“. Taip Jūs kalbėjote apie savo gyvenimą bunkeryje, kuris priminė Jums patį sunkiausią ir pavojingiausią gyvenimo laikotarpį. Po beveik keturių dešimtmečių atstatėte bunkerį. Kodėl?

Yra toks posakis: kur gyveni, ten namai. Tai aš labai turtingas, namų turėjau labai daug. Kalėjime – pen-

keri metai, po to lageryje pragyvenau 25 metus, ten jau praėjo mano gyvenimo ketvirtis amžiaus. Liko ten ir svajonės, ir skausmai, viltys, maldos. Viena tremtinių susitikime kažkaip pasiguodžiau vyskupui Juozui Stankevičiui. Sakau, gėda prisipažinti, bet man taip liūdina buvo palikti lagerio vietovę. Tai jis man paaiškino tokį dalyką – ten, kur gyvenime yra padaryta kažkas gero ir gražaus, šitos vietovės žmogų traukia. Tai ir čia šitie bunkeriai man kaip namai. Dar daugiau – tai mano jaunystė, čia gimė mano sūnus, aš čia sugrįžtu mintimis į anuos laikus. Ypač, kai atvažiuoja jauni žmonės, tai atrodo, kad grįžtu į jaunystę, viskas atgyja. Suprantu, kad realybė yra kitokia, bet šie prisiminimai mane labai gerai nuteikia.

Sovietinis karinis tribunolas Jus ir Jūsų žmoną nuteisė po 25 m. kalėti ir po 5 m. tremties. Atlikęs bausmę grįžote į Lietuvą. Tėvynėje nuolat buvote persekiojamas sovietų valdžios, ilgai slapstėtės, kol galų gale vėl buvote ištremtas į Rusiją, nes buvote apkaltintas veltėdžiavimu. Į Lietuvą Jums buvo leista grįžti tik Atgimimo metais. Kokius jausmus išgyvenate šių dienų Lietuvoje?

Kad kuo greičiau stotų geresni laikai, mes turim kiekvienas truputį prie to prisidėti. Ypač turime vengti keršto ir puikybės. Girdžiu, kad žmonės palūžę ir nusivylę. Emigruoja, bėga iš Lietuvos. Nesistebiu. Taigi dabar gėda pasisakyti, kad Seime turi kokį pažįstamą, sakys ir tu toks pats gal? Bet kaip bebūtų, Nepriklausomybė – šventas dalykas, o tie negerumai, kurie purto mūsų šalį, tai, manau, tik laikinas, okupacinis palikimas. Apetito yra, mokslo žinių yra, o štai sąžinės – per mažai, todėl viskas taip ir darosi. Mano visa viltis – Lietuvos jaunimas, nes šitie seniai, būdami ketvirtį amžiaus Seime, jau visi susicementavę. Kai žiūri posėdžius, matai, kad kai reikia sau algas pakelti, nėra jokių dešiniųjų, kai riųjų, šventa, – visi pakelia rankas.

Taip pat bažnyčios turėtų netuštėti, tada ir gėriancių būtų mažiau, ir savižudybių skaičius mažėtų. Šita proga noriu pasakyti, kokią aš prisimenu Lietuvą. Lietuva gi buvo ištrūkusi po daugiau kaip 120 metų iš carinės priespaudos kalėjimo. Pusnuogė ir basa pradėjo gyventi. Ilga okupacija, bet žmonės buvo dvasingi. Lietuvis nuo prigimimo buvo dvasingas, praeidamas pro kryžių nesidrovėdavo nusiimti kepurės. Mūsų pakeles ir kryžkeles, neretą sodybą puošė kryžiai. Aš savo mažame pasaulyje nežinojau tokio fakto, kad kur nors būtų išsiskyrusi šeima. Mes naktį durų nerakindavome. Ir jeigu nebūtų buvusi okupacija, Lietuva visose gyvenimo srityse būtų pasiekusi neįsivaizduojamų aukštumų. Bet štai užgriuvo nelaimė, ir turėsime daug vargo, kol tas bolševikinis raugas išgaruos. Pirmiausiai jau sovietai sugriovė autoritetus. Tėvų, paskui mokytojų, kunigų. Mokytojus iš karto pavadino liaudies priešais, juos trėmė, atskyrė jų šeimas, kūdikiai mirė badu, mirė jų tūkstančiai.

Tikite, kad atsiradus grėsmei jauni vyrai, kaip kažkada partizanai, stotų ginti Tėvynės?

Partizano J. Kadžionio jubiliejaus minėjimo akimirka.

Man atrodo, kad nelaimė suvienytų, kadangi tas pats kraujas, vis tiek ir genai, ir didybė pasireiskia. Negali smerkt tų jaunuolių, kurie bando išsisukti nuo kariuomenės ar pastatyti vietoj Vyčio „bunkerį“ Lukiškių aikštėje. Jaunimas yra suluošintas prieš savo valią, prieš jo valią buvo atimti patys gražiausi žmogiškumo daigai. Pamenu, prie mano anūkės Anykščiuose priėjo jaunuolis ir klausia: „Ar tau ne gėda kryželį nešiot?“ Ji atsakė, kad didžiuojasi nešiodama kryželį. Išivaizduokite – Lietuvoj užaugęs, Marijos žemėje, Kryžių šalyje ir tokį klausimą kelia? Kas su žmonėmis padaryta? Tai jau yra bėda, ir jokia partija, joks užsienis, jokia Europos Sąjunga mūsų neišgelbės, jeigu mes neturėsime dvasios.

J. Kadžionio žmona, partizanė Malvina Gedžiūnaitė-Kadžionienė-Sesutė.
Asmeninio archyvo nuotr.

Nors bolševizmo žala akivaizdi, Lietuva pagaliau laisva ir suvereni valstybė. Kaip Jūs, Laisvės kovų dalyvis, prieš 27-erius metus priėmėte šią žinią?

Visada grįžtu į praeitį ir matau mūsų Laisvę kaip didžiausią stebuklą. Prisiminkime, kaip mūsų mergaitės buvo kankinamos Sibire. Baisu. Šaltis, alkis, priverstinis darbas, o jos ten dainavo ir meldėsi. Girdėjote turbūt, kad yra sukurta garsioji Sibiro lietuvačių maldaknygė. Tai yra tikri dalykai, ir Dangus pažvelgė į mūsų kančias, pralietą kraują ir pagaliau atėmė iš žmonių baimę. Žmonės pradėjo kalbėti tiesą, ir ji padarė mus laisvus. Budėjau visą laiką prie Parlamento, mano anūkė buvo sužeista prie Televizijos bokšto. Bet tarp visų tų baismų įvyko stebuklas. Juk visi tuo laiku tik ir šaukė: „Stebuklas! Stebuklas!“ Tai ką noriu pasakyti – iš stebuklo galima pasityti, stebuklo galima nepripažinti, bet stebuklo negalima anuliuoti. Taip, kad Lietuva turi gražią ateitį, nes labai daug sudėta investicijų: kraujo, kančios, maldų ir aukos.

1992 m. pagaliau grįžote į gimtinę, ten, kur pradėjote savo gyvenimo ir jaunystės kelią. Kaip bebūtų liūdna, tais pačiais metais likote našlys. Jūsų sūnus, gimęs partizanų bunkeryje, šiandien dirba vairuotoju, turite šaunią anūkę, kuri rūpinasi Jumis ir, tikėtina, pasirūpins Jūsų kilniui ir Lietuvai svarbiu palikimu. Ar norėtumėte pakartoti tą patį kelią, kuriuoėjote visus šiuos 90 metų?

Jeigu tektų pakartot visą šitą kelią iš naujo – tai lygiai taip pat viską daryčiau. Mes, partizanai, darėm viską iš širdies, kaip supratome ir sugebėjome. Ir mums atrodo, kad tai buvo tikra ir teisinga. Mes meldėmės, mes prašėm Dievo palaimos, globos. Mes nei sekundei nenusigrėžėme nuo savo Tėvynės, nors tuo metu dejavo žemė ir žmonės. Toji mūsų ištikimybė laisvės idealams statė Lietuvai paminklą, kaip pagarbą ją kūrusiems žmonėms. Todėl nesigailiu nė vienai akimirkai dėl ko gyvenau ir kovojau.

Amerikiečius sužavėjo lietuviškos sutartinės

Neužmirštama viešnagė Žiuruose.

Will Thomas Rowan nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Lig soties padainavę, susėdome prie stalo, kur buvome pavaišint gausia vakariene. Stalas tiesiog lūžo nuo rūkytų kumpių, daržovių, duonos, pyragų ir vietinės naminukės. Kai norėjome iškelti, visi bandė stabdyti sakdami, kad dar nepakankamai valgėme! Iškelti vis tiek teko, nors ir buvo sunku vairuoti pažliugusiu keliu.

Ar Jūsų ansamblis ir toliau dainuoja lietuvių liaudies dainas?

Taip, aš ir toliau mokau lietuvių liaudies dainų ir sutartinių per „Village Harmony“ repeticijas ir panašaus pobūdžio kūrybines dirbtuves. Patirtis, kurią įgijome dainuodami lietuvių liaudies dainas žemėje, kurioje jos buvo sukurtos, yra neįkainojama. Tai suteikia galimybę ne tik iš arčiau išgilinti į stilistinius niuansus, tačiau ir į istorinį kontekstą. Pavyzdžiui, karo dainos suskamba visai nauju rakursu, kuomet išgirsti istorijas apie carinę Rusijos imperiją ir dalyvavimą kare. Sutartinės įgauna visiškai naują atspalvį, kada gali jas dainuoti plaukdamas Molėtų upėmis.

Kas Jus labiausiai domina lietuvių liaudies muzikoje? Ar galėtumėte lietuvių folkloro bruožus išskirti iš kitos liaudies muzikos?

Mano nuomone, sutartinės yra išskirtiniausias lietuvių liaudies muzikinės tradicijos žanras. Europoje nesu girdėjęs panašaus dainavimo. Sutartinės kažkiek primena Baka Pygmy muziką, kilusią iš Afrikos. Jeigu tik leidiesi į muzikinę kelionę ir pasiduodi tam ypatingam sutartinių skambesiu ir vibracijai, jos turi gilų poveikį mintims ir jausmams. Tas pojūtis – neapkraunantis, lengvas ir natūralus. Jeigu man reikėtų apibūdinti sutartines keliais žodžiais, sakyčiau, kad tai sudėtingumas, išreikštas paprastumu.

Prieš Jums pradėdant vadovauti šiam ansamblui, jam vadovavo Mary Cay Brass. Kaip tapote ansamblio vadovu ir kokie didžiausi iššūkiai?

Dar kai buvau paauglys, lankydavau „Village Harmony“ stovyklas. Patirtis, kurią įgydavau stovyklose, buvo nepaprastai naudinga ir kaip augančiam žmogui ir kaip muzikantui. Esu labai laimingas ir dėkingas, kad man taip pasisekė. Dabar pats galiu vadovauti šioms stovykloms. Na, o iššūkiai, kaip ir visur, yra logistiniai ir organizaciniai.

Kaip turbūt jau pastebėjote, lietuviai labai džiaugiasi, kad amerikiečiai domisi ir mokosi lietuvių liaudies dainų. Ar galėtu-

mėte pasidalinti ansamblio ateities planais?

„Village Harmony“ šiuo metu bendradarbiauja su lietuviu muzikantu Artūru Sinkevičium. Artūras vadovaus mūsų jaunimo stovykloms liepos mėnesį JAV. Jis ne tik turi nepaprastai daug žinių, bet tuo pačiu yra labai nuoširdus ir entuziastingas lyderis. Man labai patinka dirbti su Artūru! Mes į savo stovyklą taip pat pasikvietėme keletą jaunų dalyvių iš Lietuvos. Ši stovykla keliaus Šaurės Rytų pakrante, iš esmės – Naujosios Anglijos apylinkėmis. Daugiau informacijos mūsų svetainėje: <http://villageharmony.org/camps/teen-camp-2-2018/>

Papasakokite plačiau apie temas, gvildinamas lietuvių liaudies dainas. Kaip Jūsų ansamblis pritaiko tai praktikoje ir ar jos yra analizuojamos repeticijų metu?

Viena pagrindinių temų, kurią atpažįstu pasikartojant lietuvių liaudies muzikoje, tai žmonių santykis su gamta. Kaskart, kai girdžiu dainą apie liepą ar kitą medį, žinau, kad istorija bus vystoma apie moterį arba merginą. Kuomet išgirstu gegutės arba sakalėlio motyvą, žinau, kad istorija rutuliosis apie jaunų žmonių santykius ir meilę. Šios dainos mums primena, kad žmogus – tai neatsiejama dalis gamtos, kurioje gyvename ir kartu kuriame. Aš manau, kad tai žinutė, kuri visada buvo ir bus svarbi visų laikų žmonijai.

Ar turite savo mėgstamiausią lietuvių liaudies dainą?

Tiek daug gražių lietuvių liaudies dainų! „Tėvulio dvarely“ – viena mėgstamiausių dainų solo atlikimui. „Turėja liepa“ yra mano mėgstamiausia

sutartinė. Kiekvieną mėnesį pamilstu vis naują dainą, tad mano nuomonė kaskart keičiasi.

Viename straipsnyje skaičiau, kad Jūs taip pat mokotės groti dūdmaišiu?

Kai pirmą kartą išgirdau lietuvišką dūdmaišį „Kūlgrindos“ koncerte, tas skambesys iškart patraukė mano dėmesį. Mokausi groti lietuvišku dūdmaišiu nuo to laiko, kai pirmą kartą 2015 m. apsilankiau Lietuvoje. Aš groju nemažai folklorinių instrumentų: bandža, švilpynėmis, dūdelėmis, gruziniška čionguri čele ir panduri, akordeonu, taip pat pianinu. Šiais instrumentais aš negroju koncertinių solo kūrinių, tačiau mokausi skambinti ir pritarti bendrai aranžuotei.

Jūsų išsilavinimas yra muzikinė kompozicija. Ar pritaikote šias žinias savo kasdienėje praktikoje?

Savo kūrybos kompozicijoms aš dažnai dirguoju „Village Harmony“ stovyklose. Taip pat aranžuojau lietuviškas sutartines chorinei ansamblio sudėčiai.

Kompozicijos, aranžuotės, dainų analizė, stovyklos... Kiek daug gražios veiklos Jūs vykdate. Kaip atrodo Jūsų stovyklos ir repeticijos?

„Village Harmony“ stovyklose mes laikomės labai intensyvaus tvarkaraščio. Repetuojame aštuonias valandas per dieną. Tokios stovyklos trunka savaitę, ir tada visas ansamblis kelioms savaitėms iškeliauja į muzikinį turą.

Labai ačiū už pokalbį, linkiu didžiausios sėkmės šios vasaros stovyklose!

Malonu leistis į muzikinę kelionę ir pasiduoti ypatingam sutartinių skambesiu.

Klaipėdos etnokultūros centro nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

2019 metais „užderės“ rinkimų

Vilnius (ELTA) – 2019 metai Lietuvoje bus rinkimų metai, nes planuojama surengti savivaldybių tarybų, Prezidento ir Europos Parlamento (EP) rinkimus. Taip pat kartu su Prezidento rinkimais planuojamas referendumas dėl dvigubos pilietybės.

Galimas rinkimų datas vasario 6 dieną su Seimo pirmininku Viktoru Pranckiečiu aptarė Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkė Laura Matjošaitytė.

Pasak jos, Lietuvos Prezidento rinkimų pirmasis turas planuojamas 2019 m. gegužės 12 d., antrasis turas – gegužės 26 d. „Antrojo rinkimų turo metu planuojama surengti rinkimus į Europos Parlamentą, kadangi, neoficialiais duomenimis, turime informacijos, jog Europoje rinkimai į EP vyks gegužės 23–26 dienomis“, – sakė L. Matjošaitytė.

2019 metų vasario pabaigoje-kovo

pradžioje planuojama surengti savivaldybių tarybų rinkimus. Pasak VRK pirmininkės, rinkimų datą turės paskelbti Seimas. „Įstatymai numato, kad ta rinkimų data turi būti paskelbta ne vėliau, kaip likus 5 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos“, – sakė L. Matjošaitytė.

Jos teigimu, kol kas diskutuojama, kiek dienų galėtų vykti referendumas dėl dvigubos pilietybės. „Darbo grupė šiam klausimui spręsti dar neapsisprendė galutinai, ar tai bus viena diena ar dvi dienos, ar tai bus tarp pirmojo ir antrojo rinkimų turo ar abiejų turų metu. Matyt, tą informaciją artimiausiu metu ir sužinosime, tai kol kas tą klausimą palikime ateičiai“, – sakė VRK vadovė.

Ji mano, kad referendumas galėtų vykti per pirmąją ir antrąją Prezidento rinkimų turą išankstinio balsavimo ir rinkimų dienomis.

Prezidentė išvyko į olimpiadą Pietų Korėjoje

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė išvyko į Pyeongchango žiemos olimpiinių žaidynių atidarymą Pietų Korėjoje. Kaip matyti iš Prezidentės potvarkio, jos vizitas truks iki vasario 11 dienos.

Daugiausia laiko Prezidentė praleis Pyeongchange, bet taip pat apsilankys Seule, kur numatomas jos susitikimas su Pietų Korėjos prezidentu Moon Jae-in. Lankydamasi Pyeongchange Prezidentė, be kita ko, susitiks

su bendrovės „Samsung“ atstovais.

Olimpiinių žaidynių atidarymo ceremonija vyks vasario 9 dieną, žaidynės tęsis iki vasario 25 dienos.

Lietuva į žiemos olimpiadą siunčia devynis sportininkus: keturis biatlonininkus, tris slidininkus, du kalnų slidininkus.

Šiemet olimpinėse žaidynėse iš viso dalyvaus apie 3 tūkst. sportininkų iš 95 valstybių. Bus išdalyti 102 medalių komplektai.

Renka milijoną padėkų L. Mažyliui

Vilnius (LRT.lt) – Lietuvos Nepriklausomybės akto originalo atradėjui koncernas „MG Baltic“ žadėjo suteikti milijoną eurų, bet to nepadarė, tai socialiniame tinkle pradėta iniciatyva milijoną kartų pasakyti profesoriui „ačiū“.

Sukurta iniciatyva, kurios tikslas – milijoną kartų padėkoti profesoriui Liudui Mažyliui. Tai galima padaryti „Facebook“ puslapyje „Milijonas ačiū Mažyliui“.

„Padarykime pilietinę dovaną profesoriui Liudui Mažyliui už surastą Nepriklausomybės aktą. Kol kažkas žadėjo milijoną eurų, padarykime didelę bangą ir spausdami ‘patinka’ puslapyje ‘Milijonas ačiū Mažyliui’ surinkime mili-

Prof. L. Mažyliui vietoj milijono eurų renkamas milijonas „patinka“. 15 min.lt nuotr.

joną ačiū“, – „Facebook“ puslapyje ragina iniciatyvos sumanytojas Kęstutis Tarnauskas.

Puslapį pamėgo jau beveik 9 tūkst. žmonių.

„Sartai 2018“ jau pasirengę

Vilnius/Rokiškis (Alkas.lt) – Kaprizinga žiema, iki paskutinės minutės neleidusi atsikvėpti tradicinių ristūnų žirgų lenktynių „Sartai 2018“ rengėjams, pagaliau apsisprendė ir padovanojo Lietuvai taip lauktą šaltuką – šventė, kaip ir planuota, įvyks jau ši šeštadienį, vasario 10 d.

„Sartai 2018“ yra įtraukta į Lietuvos valstybės atkūrimo 100-iai skirtų renginių sąrašą, šia proga žiūrovus džiugins net 100 žirgų, išaugintų Lietuvoje ir Baltijos šalyse. Iškilmingas ristūnų žirgų lenktynių atidarymas įvyks 11 val. 30 min. Šventės svečių lauks ištis išpūdingos lenktynės – dėl įvairiausių prizų ant ledo tako varžysis 69 įvairių veislių ristūnai, kiti, seniausios lietuviškos veislės žirgai žė-

maitukai, dalyvaus varžybų atidarymo parade bei kitose atrakcijose. Ristūnus vadelsios 33 sportininkai, kurie dalyvaus mažiausiai dviejuose važiavimuose. Net aštuonių važiavimų nugalėtojai ir prizininkai paaiškės 1609 metrų distancijose, o vienas važiavimas bus surengtas 3000 m. distancijoje.

Neatsiejama „Sartų 2018“ dalimi tapusi nacionalinį paveldą propaguojanti mugė jau nuo 10 val. kvies šventės lankytojus pasigrožėti tautodailės dirbiniais, išgylti lauktuvėms puikių skanėstų, pagamintų kulinarinio paveldo meistrų, ar suvenyrų, sukurtų nagingų kultūrinio paveldo puoselėtojų. Nuotaiką kels ir sušalti neleis liaudiškos muzikos kolektyvų pasirodymai.

D. Trump rekomenduoja neliudyti

Washingtonas (BNS) – JAV prezidento Donald Trump advokatai paragino jį atsisakyti pasikalbėti su specialiuoju prokuroru Robert Mueller, tiriančiu jo rinkimų kampanijos ryšius su Rusija.

Tačiau pats D. Trump yra ne kartą deklaravęs, kad norėtų pasikalbėti su R. Muelleri apie jo vykdomą tyrimą dėl galimo prezidento kampanijos slapto susimokymo su Rusija kištis į JAV rinkimus ir galimo trukdymo vykdy-

ti teisingumą.

Tačiau atsisakymas galėtų paskatinti R. Mueller išduoti šaukimą prezidentui liudyti didžiajai žiuri. Šią teisinę kovą spręstų JAV Aukščiausiasis Teismas. Tai taip pat galėtų išprovokuoti kaltinimus, kad D. Trump slepia nuo visuomenės informaciją, ir nepageidaujamu būdu atitraukti dėmesį, respublikonams rengiantis šių metų lapkritį vyksiantiems kadencijos vidurio rinkimams.

Susirūpino dėl raketų Kaliningrade

Briuselis (BNS) – Rusijos mažo nuotolio raketų „Iskander“ dislokavimas Kaliningrado srityje nėra naujiena NATO, bet tokie žingsniai nepadedą mažinti įtampos regione, pareiškė vienas aukšto rango Aljanso pareigūnas.

„Matėme žiniasklaidos pranešimus, kad Rusija Karaliaučiaus krašte dislokuoja raketas „Iskander“. Tai nėra naujiena. Žinome, kad šis dislokavimas yra dalis ilgamečio Rusijos (ginkluotųjų pajėgų) modernizacijos plano,“ – sakė NATO šaltinis.

„Tačiau bet koks branduolines kovines galvutes galinčių nešti raketų dislokavimas arti mūsų sienų nepa-

Lenkija pykdo kitas šalis

Varšuva (BNS) – Lenkijos prezidentas Andrzej Duda pareiškė pasirašysiantis prieštarai vertinamą įstatymą dėl Holokausto įvykių traktavimo, sukėlusį įtampą su Izraeliu, Jungtinėmis Valstijomis ir Ukraina. Tačiau valstybės vadovas pridūrė, kad prašys Konstitucinio Tribunolo įvertinti, ar šis teisės aktas atitinka konstitucijos nuostatas dėl žodžio laisvės.

Valdančiosios dešiniojo sparno partijos „Įstatymas ir teisingumas“ (PiS) pasiūlytas įstatymas numato baudas ir iki trejų metų laisvės atėmimo asmenims, tyčia mėginantiems lenkų tautai priskirti nusikaltimus, kuriuos naciai vykdė per beveik šešerius metus trukusią okupaciją.

Varšuva tvirtina, kad kovoja su formulotės „Lenkijos mirties stovyklos“ naudojimu kalbant apie nacistinės Vokietijos koncentracijos stovyklas, veikusias Lenkijos teritorijoje. Naujajame įstatyme numatyta, kad už tokios formulotės vartojimą gali būti skirta iki trejų metų laisvės atėmimo.

Pagal įstatymo pataisas, kiekvienas, kuris viešai ir nepaisydamas faktų priskiria lenkų tautai arba Lenkijos valstybei atsakomybę arba bendrą atsakomybę už Trečiojo reichio įvykdytus nusikaltimus arba kitus nusikaltimus žmoniškumui ir taikai, taip pat karinius nusikaltimus, bus baudžiamas pinigine bauda arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

Komplikuotas E. Macron vizitas Corsicoje

Paryžius (ELTA) – Vasario 6 dieną Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron pradėjo vieną sudėtingiausių per savo prezidentavimą vizitų. Politikas išvyko į Prancūzijai priklausančią ir didesnės autonomijos norinčią Corsicos salą.

Prancūzijos vadovas susitiks su nacionalistų lyderiais Gilles Simeoni ir Jean-Guy Talamoni.

Regioninės asamblėjos vadovas G. Simeoni teigė, kad E. Macron vizitas „ypač svarbus įvykis, net galintis tapti istoriniu“ sudėtinguose ir konfliktiškuose Prancūzijos valstybės ir Corsicos santykiuose.

Prieš E. Macron vizitą tūkstančiai nacionalistų surengė protestą, reikalaudami didesnės autonomijos, vieno do statuso korsikiečių kalbai ir vadi-

Prezidento E. Macron laukia sunkus susitikimas su separatistų vadovais G. Simeoni (k.) ir J. G. Talamoni (d.). Bourse Direct nuotr.

namųjų „politinių“ Corsicos kalinių paleidimo iš kalėjimų žemyninėje Prancūzijos dalyje.

Corsica nuo 1768 metų priklauso Prancūzijai, joje gyvena 330 tūkst. gyventojų.

Perbėgo mažiau, žuvo daugiau

Ženeva (ELTA) – Nors prie JAV vairo stojus Donald Trump iš Meksikos į JAV pabėgo perpus mažiau žmonių, žuvusiųjų skaičius pasienio teritorijoje išaugo, pranešė Tarptautinė migracijos organizacija (IOM).

Pasienio regione 2017-aisiais žuvo mažiausiai 412 žmonių, metais anksčiau jų buvo 398. Nuo tada, kai IOM 2014 metais pradėjo vesti atitinka-

mą statistiką, čia užfiksuotos 1 468 žūtyys.

Priežastis gali būti ta, jog žmonės ilgiau priversti keliauti didžiuliame karštyje, kad aplenktų pasienio postus ir kad gelbėtojams tapo sunkiau jais pasirūpinti.

JAV pasienio tarnybos pernai sulaukė 341 000 migrantų, metais anksčiau – beveik 612 000.

VERSLO NAUJIENOS

Kaip nefinansiškai motyvuoti darbuotojus

Finansinio skatinimo priemonės veikia darbuotojų produktyvumą tik tuo atveju, kai kolektyvas aiškiai supranta, ką turi padaryti, kad ją gautų. Kitoku atveju premija gali demotyvuoti, teigia Renata Misevičienė, „TMD Partners“ vyriausioji konsultantė.

Darbuotojus motyvuoja ne vien tik pinigai. „Psichologija Tau“ nuotr.

Renatos Misevičienės nuomone, šiandien, ir ypač ateityje, finansinis skatinimas turės reikšmę įmonės rezultatams ir darbuotojų produktyvumui tik tada, jei tai bus suderinta su darbuotojų išitraukimo didinimu, jų vidine motyvacija, jų įgalinimu.

Vidinės motyvacijos priemonės suteikia darbuotojams pasididžiavimo, prasmingumo jausmą, patenkina jų vidinį smalsumą, skatina augti, tobulėti, patirti darbe sėkmę, būti atsakingus, išreikšti save, vardija ekspertė.

Matoma tendencija, kad Y kartos ir į rinką žengiančios Z kartos darbuotojams finansinė paskata nėra tas rodiklis, dėl kurio jie dirba. Žinoma, su sąlyga, kad jiems yra užtikrintas teisingas bazinis atlygis, pabrėžia ji.

„IT įmonėms ar startuoliams finansiniai dalykai nėra paskata, – sako pašnekovė. – Jiems reikia sudaryti sąlygas, kad jie kuo ilgiau būtų biure. Tokios įmonės investuoja į pramogas, skiria dėmesio ugdymui.“

„Pavyzdžiui, turite 8 žmonių komandą, keli labai gerai atlieka savo darbą, o pora vis atsilieka, bet jie visi premijas gauna vienodas. Arba darbuotojui numatyta premija už tai, kam jis asmeniškai negali padaryti įtakos. Arba premija yra vadovo subjektyviu požiūriu duodama už tai, ‘kaip darbuotojas stengėsi’“, – aiškina R. Misevičienė.

Taip pat žmonės demotyvuoja iškelti nelogiški ir neįmanomi tikslai arba tokie atvejai, kai premija mokama tokia pati, o tikslai nuolat keliami.

Rekordinė trispalvių paklausa

Artėjant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, gerokai išaugo trispalvių paklausa.

Internetinės parduotuvės Pigu.lt rinkodaros direktorė Giedrė Vilkė sakė, jog per sausio mėnesį ir kelias vasario dienas internetinėje parduotuvėje vėliavų nupirkta dvigubai daugiau nei per visus 2017 metus, o jeigu lyginsime su praėjusių metų sausio mėnesiu – aštuonis kartus daugiau.

„Maximos“ komercijos vadovė Vilma Drulienė teigė, kad lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai, lietuviška atributika žymėtų prekių paklausa metų pradžioje išaugo daugiau

Motyvaciją stabdo ir nustatytos premijų „lubos“.

Kai kuriuose darbuose premijos iš principo nelabai veikia, pavyzdžiui, kūrybinėse srityse. Didesnį poveikį piniginiai priedai turi į finansinį rezultatą orientuotuose darbuose, tarkim, pardavimų, aiškina R. Misevičienė.

Kaip vadovas gali nefinansiškai motyvuoti savo darbuotojus

1. Reguliariai teikti grįžtamąjį ryšį, įvertinti darbuotoją.
2. Duoti žmogui atsakomybės už baigtinį projektą, etapą, modulį, sritį, produktą.
3. Suteikti papildomų įgaliojimų darbuotojui, daugiau darbo laisvės.
4. Mažiau kasdieninės kontrolės, leidžiant prieiti pačiam darbuotojui prie informacijos apie einamąjį rezultatą, o ne per vadovą.
5. Paskirti naujų ir sunkių užduočių, kurių anksčiau nedarė.
6. Priskirti specifinių užduočių ar funkcijų, suteikti eksperto statusą.
7. Leisti, kad darbuotojas pats kontroliuotų resursus, išteklius.
8. Labiau įgalinti darbuotoją patį planuoti laiką.
9. Suteikti galimybę darbuotojui gauti grįžtamąjį ryšį iš išorės ir vidaus klientų.
10. Leisti, kad darbuotojas galėtų autoritetingai pasisakyti savo srities klausimu.

Greta Jankaitytė „Verslo žinios“

nei 30 proc. ir toliau didėja. „Vos spėjame suktis. Užsakymus dar tenkiname, bet jau artėjame prie kritinio taško. Standartinių dydžių trispalvių dar turime. Tačiau individualių užsakymų dėl didžiulio formato trispalvių gavome apie 30 proc. daugiau ir jau beveik pasiekėme pajėgumų ribą“, – pasakojo vėliavas gaminančios reklamos studijos „PICOLINE“ projektų vadovė Kristina Bakanienė.

„AKA Baltic“ vadovas Aivaras Andruškevičius teigia, kad vėliavų poreikis išaugo ne procentais, o karta.

„Lietuvos žinios“

Lietuva geresnė net už Japoniją

Lietuva yra viena iš dešimties atviriausių pasaulio ekonomikų, rodo Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) tyrimas.

Įvertinus 44 šalių paslaugų sektoriaus atvirumą, pirmoji sąrašė yra Latvija, toliau seka Airija, Vokietija, Olandija, Australija, Lietuva, Danija, Japonija, Jungtinė Karalystė ir Čekija.

EBPO ekspertai atsižvelgė į rinkos galimybes teikti paslaugas iš užsienio, procedūras ir reikalavimus naujai steigiamai užsienio kapitalo įmonei bei barjerų panaikinimą laikinai atvykstantiems fiziniams paslaugų teikėjams.

Mano vyriausybė

Bitkoino kursas vėl šoko aukštyn

Vos prieš dieną žemiau 6 tūkst. JAV dol. ribos smukęs bitkoino kursas trečiądienį viršijo 8 tūkst. JAV dolerių ir yra beveik 9 proc. didesnis negu ankstesnės prekybos sesijos pabaigoje. Bitkoino kursas pakilo pirmą kartą po penkių smukimo dienų, per kurias bendra kriptovaliutų rinkos kapitalizacija sumažėjo maždaug 500 mlrd. JAV dol. Trečiądienį brango ir kitos žinomos kriptovaliutos, įskaitant „Ripple“, „Ethereum“ ir „Litecoin“. Tuo tarpu rinkos dalyviai vertina JAV reguliavimo institucijų atstovų pastabas dėl kriptovaliutų rinkos. JAV ža-

liavų ateities sandorių prekybos komisijos (CFTC) ir Vertybinių popierių ir biržų komisijos (SEC) vadovai C. Giancarlo ir J. Clayton antrądienį dalyvavo klausymuose JAV Senato bankų komitete. Abiejų institucijų vadovai, kuriuos paskyrė už finansų sektoriaus reguliavimo sušvelninimą pasisakantis JAV prezidentas Donald Trump, pareiškė, jog apskritai palaiko virtualių valiutų egzistavimą, tačiau pabrėžė, jog būtina parengti šio sektoriaus reguliavimo planą.

Lrytas.lt

Lietuvių interjeras sužavėjo „Amazon“

Milane gyvenančios ir dirbančios interjero dizainerės Urtė Berūkštytė ir Monika Petraitytė nuo šiol galės į savo gyvenimo aprašymą įsirašyti bendradarbiavimą su elektroninės prekybos milžine „Amazon“. Merginos sukūrė ne tik kompanijos logistikos centro interjerą, bet ir programėlę, kuri turėtų pagerinti naktimis plūšančių darbuotojų savijautą.

Šis merginų darbas neliko nepastebėtas – jos laimėjo „Amazon Design Award“, o jų pristatymą vertino kompanijos vadovai.

„Jie žiūrėjo mūsų pristatymą ir iš kitų projektų atsirinko būtent mūsų. Taip laimėjome ‘Amazon Design Award’. Po to mus pakvietė į Seattlį pristatyti savo projektą ‘Amazon’ tarpautiniam dizaino direktoriui ir architektūros įmonės ‘NBBJ’ vadovui, kurie realizavo pagrindinius ‘Amazon’ statinius Seattle ir žymiąsias sferas“, – pasakojo U. Berūkštytė.

„Amazon“ vadovus sužavėjo tai, kad jos ne tik sukūrė interjerą Milane esančiam logistikos centrui, bet ir sistemą bei programėlę žmonėms, kurie dirba logistikos departamente naktinėje pamainoje.

Projektą kūrėme tuo laikotarpiu, kai Italijoje vyko didelis „Amazon“ darbuotojų streikas dėl darbo sąlygų. Jie patys suprato, kad turi pagerinti sąlygas biuruose. Anot merginų, kurdamos programėlę, jos darė tyrimus ir ieškojo sprendimų, kaip pagerinti naktimis dirbančių žmonių gyvenimą. Jų sukurta programėlė reaguoja į žmogaus širdies ritmą ir nurodo, ką šis turi da-

Lietuvaičių projektą įsigys „Amazon“. Facebook nuotr.

ryti – eiti pailsėti, pavalgyti ar pamiegoti.

„Amazon“ kompanijai jos pateikė ir alternatyvų erdvių išplanavimą bei naują baldų sistemą, kurią pritaikant darbuotojai patys gali susikurti skirtingas baldų kompozicijas ir personalinę darbo aplinką.

„Jie dirba vadovaudamiesi devyniais principais. Vienas iš jų – taupumas. Mums buvo didelis iššūkis sukurti biurą, kuris nedaug kainuotų, bet galėtų naudotis“, – sakė U. Berūkštytė.

Šiuo metu „Amazon“ sprendžia, kurią jų pasiūlyto projekto dalį nuspirti ir įgyvendinti – biuro interjerą ar jų sukurta sistemą.

„Dabar ‘Amazon’ per 3 mėnesius turi nuspręsti, kurią projekto dalį nori pirkti. Iš tikrųjų tai buvo ne tik biuras ir aplikacija, bet ir ateities galimos idėjos, kurios būtų susijusios su socialine atsakomybe ir kaip pagerinti ‘Amazon’ kompanijos įvaizdį“, – teigė M. Petraitytė.

15min.lt

Stulbinanys „Alibaba“ pasiekimai

Kinijos internetinės prekybos milžinas paskelbė apie 35 proc. išaugusį grynąjį pelną trečiąjį fiskalinių metų ketvirtį, – augimą paskatino rekordiniai pardavimai per didžiausią pasaulyje 24 valandų išpardavimą internetu Vieni-
šių dienos proga.

Vieniųjų diena, dar žinoma kaip

Dvigubo vienuoliktuko diena, Kinijos mažmenininkams tampa vienu svarbiausių įvykių per visus metus. Pernai per šia progą surengtą „Alibaba“ išpardavimą buvo surinkta 168,2 mlrd. juanių (25,9 mlrd. dolerių), – 39 proc. daugiau nei 2016-aisiais.

„Diena.lt“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų vasario 7 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,81 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,64 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,65 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,59 €

SVEIKATA

Gydytojo pagalba namuose? Taip, kodėl gi ne!

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kaskart sunkiau susirgus, kankina klausimai – ar kreiptis į greitosios pagalbos skyrių (angl. Emergency Room), kur laukti net kelias valandas kartu su gausiu kosinčių bei karščiuojančių ligonių būriu, o gal skambinti šeimos daktarui? Dar didesni nepatogumai užklumpa susirgus vaikams, neįgaliems ar senyvo amžiaus žmonėms.

Keltas laikraščio skaitytojų uždavė klausimą – ar nėra galimybės sulaukti gydytojo pagalbos namuose? Atsakau – taip, tokia galimybė yra. Pabandysiu šią temą panagrinėti plačiau.

Peržvelgus medicinos istoriją pasidaro aišku, jog daktaro pagalba namuose jau skaičiuoja šimtmečių istoriją, kur beveik visos gydytojo konsultacijos vykdavo tik ligonio namuose. Dar 1930 metais ligonių lankymas namuose sudarė 40 proc., 1960 metais – 10 proc., o jau 1980-aisiais tik apie 1 proc. Taip nutiko pirmiausia dėl miestų urbanistinės plėtros ir medicininės įrangos tobulėjimo. Tačiau nemažesnę įtaką turėjo ir draudimo kompanijų nenoras papildomai mokėti gydytojui už apsilankymus ligonio namuose. „Daug brangiau gydytojui atvykti pas ligonį, nei ligoniui pas gydytoją“, – teigia Harvard University profesorius dr. Ateev Mehrotra, nagrinėjantis sveikatos priežiūros naujoves. Tad pastaruoju laikotarpiu didžioji dalis gydytojų konsultacijų vyksta gydytojo kabinete, nors klausimas išlieka – kam vis dėlto yra suteikiama medicininė pagalba namuose? Šiai grupei priklauso senyvo amžiaus, neįgalūs asmenys, pacientai grįžę iš ligoninių ar reabilitacinių įstaigų, kurie be specialios pagalbos negali išeiti iš namų (angl. homebound), o taip pat ligoniai, sergantys lėtinėmis ligomis ir sunkiai transportuojami į gydymo įstaigas.

Pareikalavimas plėsti gydytojo apsilankymus į namus bei šios paslaugos aktualumas šalyje vis didėja daugėjant senų žmonių, gimusių pokario laikotarpiu (angl. baby-boom). Be to, dau-

guma senukų nenori apsigyventi pagyvenusių žmonių priežiūros namuose ir tokia medicininė pagalba paslauga tampa vis aktualesnė.

Siekiant tokiems pacientams suteikti kvalifikuotą pagalbą yra kuriamos įvairios organizacijos. Vieną iš jų, Northwestern Medicine Home Care Physicians, dirbanti Du Page apskrityje kartu su šios grupės ikūrėju Čikagoje dr. Thomas Cornwell būtų galima priskirti prie pagrindinių institucijų, atnaujinančių anksčiau populiarias gydytojų paslaugas namuose. Tačiau yra ir kitų organizacijų, tokių kaip MD at Home, kuri aptarnauja Čikagos miesto ir apylinkių ligonius, UI Health Physician Home Visit, Chicago Express Doctors, Physician Home Care Services. Gydytojo apsilankymas namuose labai palengvina neįgalių asmenų bei sunkių ligonių gyvenimą, sudaro sąlygas gydytis namuose, bei išvengti ilgų laukimo valandų greitosios pagalbos skyriuose. Gydytojai gali skirti ligoniams daugiau laiko, geriau susipažinti su ligonio aplinka bei jį prižiūrinčiais šeimos nariais. Dauguma šių programų priima Medicare, Medicaid ir kitus draudimus.

Yra ir mokamos gydytojų į namus paslaugos, kuriomis naudojasi turtingi žmonės ar verslininkai, siekiantys didesnio patogumo, neturintys laiko bei nenorintys savęs apsunkinti, o taip pat tėvai, nenorintys sergančius vaikų vežti į greitosios pagalbos sky-

rius. Ligonį aptarnavimui namuose yra sukurta įvairių programų, tokių, kaip Concierge Medicine, Physicians for Heal, Pager, Medicast. Iki šiol šios programos aptarnavo ligonius New Yorke, Los Angeles, San Francisce, Miami, San Diege, tačiau ateityje planuojama šią paslaugą populiarinti ir toliau nuo didmiesčių esančiose vieto-

vėse. Kai kurios iš programų, Pager ar Medicast jau naudoja instaliuojamas aplikacijas išmaniuosiuose telefonuose ir gydytoją galima išsikviesti paspaudus telefono mygtuką. Šios programos nepriima sveikatos draudimų, todėl daktaro ar seselės iškvietimas, priklausomai nuo paslaugos, kainuoja 50–199 dolerius. O kai kurios programos turi mėnesinį mokestį, kuris užtikrina keltą gydytojo apsilankymų per metus. Pacientai, turintys šias programas, gydytoją gali išsikviesti nuo 8 valandos ryto iki 10 valandos vakaro, bet kuriuo paros metu, mokant brangiau išieiginėmis dienomis ar naktimis.

Gydytojas į namus kaip paslauga tampa vis labiau populiaresnė tarp ne tik sunkių ar neįgalių pacientų, bet ir asmenų, turinčių galimybę susimokėti už paslaugas. Ateities medicina grįžta prie namuose esančio ligonio, nes jau įmanoma namų sąlygomis atlikti rentgeno, echoskopijos bei laboratorinius tyrimus.

Kiekvienoje valstijoje yra įgyvendintos įvairios programos, kurios atitinka žmonių poreikius. Todėl galima tikėtis, jog ateityje tokios paslaugos paklausa vis labiau taps aktuali ir naujinga ne tik ligoniams, bet ir medikams.

Parengta remiantis:

www.chicagotonight.wttw.com, www.aafp.org.housecalls, www.techcrunch.com, www.hospital.uillinois.edu, www.chicagoexpressdoctops.com, www.latimes.com, www.mdathome.com

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SAUGUMO IR GREIČIO GARANTIJĄ

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Dali
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Jonas Jurkutaitis, gyvenantis **Santa Monica, CA**, kartu su metinė „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuosirdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Isabele Laučka Howes, gyvenanti **Derwood, MD**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuosirdžiai dėkojame, kad ne tik skaitote laikraštį, bet ir jį remiate.

Irena Kerelienė, gyvenanti **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Fotografijų paroda „Gutauskas, Elskus, Kezys” pradėjo savo kelionę po Lietuvą

Parodos „Gutauskas, Elskus, Kezys” atidarymas Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje. Reginos Pociūtės nuotraukos

LAIMA APANAVIČIENĖ

Čiurlionio galerijoje 2017 m. lapkričio 19 d. atidaryta fotografijų paroda „Gutauskas, Elskus, Kezys”, skirta Jaunimo centro ir Čiurlionio galerijos 60-mečiui, pradėjo savo kelionę po Lietuvą. Paskutinę š. m. sausio mėnesio dieną Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutas ir Prezidento Valdo Adamkaus biblioteka–muziejus pakvietė į šios parodos atidarymą Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje (S. Daukanto g. 25, III a.). Parodos atidaryme dalyvavo ir atsiminimais apie kunigą Vaclovą Gutauską dalinosi t. Antanas Saulaitis SJ apie parodą kalbėjo VDU profesorė Dalia Kuiziniene. Taip pat buvo rodomas Čikagoje Ryčio Januškos susuktas filmas, kur apie kun. Vaclovą Gutauską, SJ pasakojo dr. Audrius Pliplys.

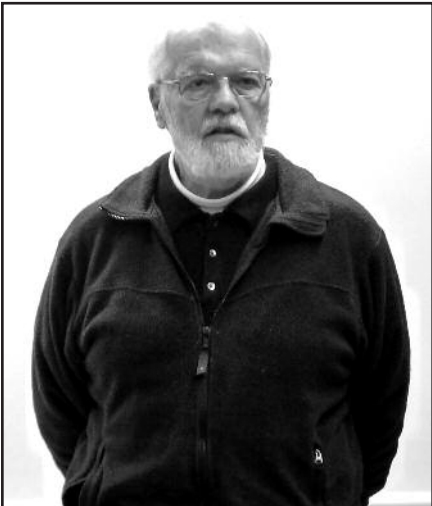
Vyresnio amžiaus čikagiečiams savo veikla gerai žinomas kun. Vaclovas Gutauskas (1913–2003, kurio dėka buvo surinkta beveik 90 proc. lėšų Jaunimo centro statybai, Lietuvoje nėra plačiau pristatytas. Ši paroda – tai pirma pažintis su daug nusipelnusiu JAV lietuviams kunigu. Čikagos Jėzuitų vienuolyne tėvas V. Gutauskas gyveno nuo pat jo pastatymo iki savo mirties 2003 metais. Ir visą tą laiką, kiek jėgos leido, rūpino si Jaunimo centro veikla ir jo išlaikymu.

Parodoje eksponuojamos 26 žymaus išeivijos dailininko vitražisto, tapytojo Albino Elskaus (1926–2007) nuotraukos, darytos pabėgėlių stovyklose Lindeberge, Vokietijoje 1949 m. Jose užfiksuotos rekolekcijos, kurias vedė kun. V. Gutauskas. Žinomo vitražisto nuotraukos – Lietuvoje tai taip rodomos pirmą kartą. Atėjęs į parodą žiūrovas taip pat matys ir žymaus išeivijos fotomenininko Algimanto Kezio (1928–2015) nuotraukos, kuriose įamžintas t. V. Gutausko čikagietiškas gyvenimas.

Ši paroda – tai ne tik susitikimas su trimis iškiliomis išeivijos asmenybėmis – V. Gutausku, A. Elskumi ir A. Keziu, ne tik pažintis su dar Lietuvoje nematytais nuotraukomis. Paroda atveria lankytojams išeivijos gyvenimo dalelę.

Parodą inicijavo čikagietis gydytojas ir dailininkas dr. Andrius Pliplys. Jis atrinko nuotraukas iš Lituanistikos tyrimo ir studijų centro ir jas atspausdino.

Kitas parodos kelionės maršrutas – Suvalkija kraštas, kuriame gimė V. Gutauskas ir A. Kezys. Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centre / Be-

Tėvas Antanas Saulaitis SJ dalijasi atsiminimais apie kunigą Vaclovą Gutauską.

Kalba VDU Lietuvių literatūros katedros vedėja prof. Dalia Kuiziniene.

Kun. Vaclovas Gutauskas SJ.

atričės Kleizaitės-Vasaris menų galerijoje paroda atsidarys kovo mėn. Numatoma parodą parodyti Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje ir jėzuitų gimnazijose Kaune ir Vilniuje.

Dr. Audriaus Pliplio pasakojimą apie t. V. Gutauską SJ galima pasižiūrėti „YouTube” adresu: <https://www.youtube.com/watch?v=LLa7mwx5jE>

A † A
BIRUTĖ ČAPLIKAITĖ
KOŽICIENĖ

Mirė sausio 29 d. Daytona Beach Shores, FL.
Gimė 1925 m. Marijampolėje, Lietuvoje.
Nuliūdę liko: sūnus Rimas su žmona Donna bei dukterimis Andria ir Kristina; sūnus Aidis su žmona Cynthia bei sūnumis Vincu ir Viktoru; sesuo Gražina Mačiukienė su vyru Beniumi, dukterėčia Laura ir sūnėnas Jonas bei giminės Lietuvoje.
Į Ameriką atvyko 1948 metais. Baltimorėje įsigijusi laboratorinės technologijos specialybę, kurį laiką dirbo laborante. Roosevelt University Čikagoje įgijo bakalauro laipsnį, mokytojavo katalikiškoje mokykloje.
1955 m. ištekėjo už dr. Vinco Kožicos ir apsigyveno Čikagos priemiestyje Libertyville. Užaugino du sūnus – Rimą ir Aidį. Išėjusi į pensiją, apsigyveno Daytona Beach Shores, FL.
Velionė Birutė buvo stipri, energinga, veikli moteris – skautė, akademikų skautė, JAV LB veikėja, vaikų globos būrelio „Saulutė” atstovė Floridoje ir veikli Daytona lietuvių organizacijų narė. Lietuvoje savanoriavo ligoninėse ir dirbo laboratorijose.
Šv. Mišios už a. a. Birutės sielą bus aukojamos vasario 23 d., penktadienį, 10 val. r. Our Lady of Hope, Port Orange, Florida.
Velionės palaikai bus parvežti į Čikagą ir palaidoti šią vasarą. Vietoje gėlių, šeima prašo aukoti Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė”, adresu: 1133 Amber Dr. Lemont, IL 60439

Liūdintys artimieji

www.draugas.org/mirties.html

MANO VIRTUVĖ

Mano mėgstamiausias obuolių pyragas

- Reikės:
- 12 vidutinio dydžio antaninių obuolių (ar kitokios rūšies nesaldžių, tokių kaip Granny Smith)
 - 12 arb. šaukštelių medaus
 - 1 šaukšto sviesto
 - 6–8 šviežių čiobrelių šakelių
 - 200 g (7 oz) sviesto (minkšto)
 - 1 puodelio cukraus
 - 3 kiaušinių
 - 2 šaukštų grietinės
 - 1 puodelio + 2 šaukštų miltų
 - 1 kupino arb. šaukštelio kepimo miltelių
 - 1 citrinos nutarkuotos žievelės ir sulčių
 - žiupsnelio druskos

Obuolius nulupti, išimti sėklides ir supjaustyti ketvirčiais. Nutarkuoti citrinos žievelę, o pačią citriną perpjauti pusiau ir jos sultimis apšlakstyti obuolius, kad neparuoduotų. Keptuvėje ištirpinti šaukštą sviesto, medų, suberti čiobrelius ir viską pakaitinti. Tuomet sudėti obuolius ir kaitinti pamaišant, kol jie karamelizuosis ir suminkštės (bet neleiskite ištižti).

Torto formos su nuimamais kraštais dugną iškloti kepimo popieriumi ir sudėti obuolius taip, kad jie uždengtų visą dugną. Užpilti kaitinant susidariusiu sirupu.

Paruošti tešlą. Sviestą išsukti su puodeliu cukraus, po vieną įmušti ir ištrinti su sviesto-cukraus mase visus tris kiaušinius.

Miltus persijoti, sumaišyti su žiupsneliu druskos ir kepimo milte-

liais. Į sviesto-kiaušinių masę supilti pusę kiekio miltų, išmaišyti, tuomet įdėti šaukštą grietinės, vėl išmaišyti, supilti likusius miltus ir įdėti kitą šaukštą grietinės. Suberti tarkuotą citrinos žievelę ir viską gerai išmaišyti. Paruoštą tešlą užpilti ant karamelizuotų obuolių.

Kepti iš anksto įkaitintoje iki 180 C (350 F) orkaitėje apie 40 minučių.

Ištraukus pyragą ataušinti. Formos kraštą atlaisvinti ir uždėjus ant viršaus didelę plokščią lėkštę formą su pyragu apversti. Obuolių sluoksnis bus viršuje. Atsargiai nuimti formos kraštą, kepimo popierių ir ...džiaugtis gražiu rezultatu! Galima pabarstyti cukraus pudra arba pateikti pyragą su vanilininiais ledais.

Skanaus!
Lauksiu jūsų „pačių pačių...” receptų.

Indrė

<http://draugokalendariorius.org>

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Vasario 11 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** galerijoje „Siela“ – naujausios t. Antano Saulaičio išverstos ir parengtos knygos „Pieno ežeras. Tukanų mitas“ pristatymas ir pokalbis su autoriumi iš Lietuvos (per Skype). Visi kviečiami.

■ **Vasario 11 d., sekmadienį, po šv. Mišių Švč.** Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje vyks JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės metinis susirinkimas. Kviečiame dalyvauti.

■ **Puoselėkime lietuviškas tradicijas! Vasario 13 d., antradienį, nuo 4:30 val. p. p. iki 7:30 val. v.** didelius ir mažus kviečiame paskanauti užgavėnių blynų Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje. Suaugusiems – 10 dol., vaikams – nemokamai.

■ **Vasario 14 d. – Pelenų trečiadienis – Gavėnios pradžia.** Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje 11 val. r. bus atnašaujamos šv. Mišios. Šv. Mišių metu bus teikiamas palaiminimas, kaktą patepant pelenais. Po Mišių visi kviečiami į parapijos salę pasivaikinti tradicine žuvenės sriuba.

■ **Švęskime kartu Lietuvos Nepriklausomybės 100-metį!** Vasario 16-ąją, penktadienį, kviečiame visus dalyvauti šventinėse Mišiose, kurios bus aukojamos Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje 11 val. r. Organizacijų atstovai raginami atvykti su vėliavomis, dalyviai su tautiniais drabužiais ar pasipuošę lietuviškomis detalėmis. Po Mišių visi kviečiami vykti į „Kunigaikščių užieigą“ pietums. Restorano savininkas Andrius Bučas šventės proga pietums suteiks nuolaidą.

■ **Vasario 16 d. 12 val p. p. Lemonto centre** (Main St.) JAV LB Lemonto apylinkės valdybos ir miesto administracijos rūpesčiu Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečio proga bus iškelta Lietuvos Respublikos vėliava. Kviečiame gausiai dalyvauti šiose iškilmėse.

■ **Vasario 24 d., šeštadienį, 4 val. p. p. t.** Lukas Laniauskas aukos mokomąsias šv. Mišias, kuriose dalyvaus Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui besiruošiantys vaikai, jaunimas ir jų šeimos. Kviečiame visus norinčius prisijungti.

■ **Vasario 25 d., sekmadienį, 10 val. r. Švč.** Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) švęsime auksinį atkurtos Lietuvos valstybės jubiliejų. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių parapijos salėje JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdyba rengia minėjimą. Prelegentas dr. Robertas Vitas kalbės tema „Iš-eivijos mokslinis gyvenimas“. Meninę programą atliks šokių grupė „Suktinis“. Bus Lietuvos gimtadienio tortas ir kavutė. Programa ir vaišės – nemokamos. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **San Diego apylinkės lietuviai maloniai kviečiami** į Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimą ir koncertą, kuris įvyks kovo 10 d., šeštadienį, 3:30 val. p. p. Encinitas Community and Senior Center, 1140 Oakcrest Park Dr., Encinitas, CA. Dalyvaus LR gen. konsulas Los Angeles Darius Gaidys, programą atliks vyrų ansamblis „Tolimi aidai“ iš Los Angeles. Daugiau informacijos – www.lithsd.org.

■ **Balandžio 28 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre** (14911 127 St., Lemont, IL 60439) vyks 55-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu vyks rinkimai į LF tarybą ir į Kontrolės komitetą. Trejų metų kadencijai renkami 5 (penki) LF tarybos nariai, vienerių metų laikotarpiui – 3 (trys) Kontrolės komiteto nariai. Kandidatus į LF tarybą ir Kontrolės komitetą galite siūlyti iki vasario 15 d. Daugiau informacijos – www.lietuviufondas.org

WWW.DRAUGAS.ORG

Houstone valstybės jubiliejui –

YPATINGA PARODA

Vasario 16 dieną Houstono Lietuvių Bendruomenė atšvęs Lietuvos Nepriklausomybės 100 metų jubiliejų. Susitikime Houstono universiteto Blaffer meno muziejuje. Po minėjimo turėsime galimybę dalyvauti parodos „Ateitis tai aiški, o praeitis – nuspėjama“ atidaryme.

Paroda atspindi būdus, kuriais rašoma, kuriama ir pakreipiama istorija siekiant paveikti dabartį. Praeitis čia yra jėga, kurios tvermei reikalinga atlikti kultūrinius, socialinius ir politinius veiksmus, kitaip praeitis išnyksta dabartyje ir ateityje ir steigia save iš naujo. Todėl praeitis yra centrinė parodos tema. Ji yra rinkinys skulptūrų, vaizdų, įrašų, atradimų ir pranašysčių šaltinis, o tuo pačiu – mąstymo objektas. Ši paroda – tai įdėjų ir meno kūrinių rinkinys, istoriniai faktai, kurie atsiskaido savaime išnyk-ti. Praeitis ir istorija tampa parodos ašimi.

Paroda buvo rodyta Londone pereinamųjų metų vasarą, o dabar – išplėsta – ji vyks Hous-tone. Parodą bus galima aplankyti nuo **vasario 16 d. iki rugpjūčio 11 d.** Čia rodomi **Deimanto Narkevičiaus, Emilijos Škarnulytės, Jono Meko** bei kitų kūrėjų darbai. Pa-rodos kuratorė – **Monika Lipšic** (Vilnius).

Atidarymo iškilmės ir Nepriklausomybės minėjimas vyks **penktadienį, vasario 16 d. 5:30 val. p. p. Blaffer meno muziejuje. 6:30 val. v.** – trumpa kuratorės paskaita. Turėsite galimybę aplankyti parodą ir pabendrauti su kuratore bei viešintiiais meni-ninkais. **Nuo 7 val. v. paroda bus atvira visiems.**

Houstono LB info

KVIETIMAS Čikagos ir apylinkių lietuviams LIETUVOS ŠIMTMEČIO JUBILIEJUS

iškilingai bus paminėtas

vasario 20 d., antradienį, 11 val. r.

Cicero Community Hall, 2250 S. 49th Ave., Cicero, IL.

Minėjime dalyvaus LR generalinis konsulas
Mantvydas Bekešius.

Programoje – Lietuvos vėliavos pakėlimas,
istorinė paskaita apie Lietuvą,
meninė programa, vaišės ir dainos.

Kviečia JAV LB Cicero apylinkė ir
Cicero miesto prezidentas Larry Dominick

Nemokama mašinų statymo aikštelė.

XVI Lietuvių tautinių šokių šventė vyks PHILADELPHIJOJE

Nerijaus Liutkaus nuotr.

JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdyba pasirinko Philadelphiajį or-ganizuoti Šiaurės Amerikos XVI Lietuvių tautinių šokių šventei, vyksiančiai 2020 metais. Kas ketveri metai rengiama šventė yra viena iš ryškiausių uni-kalaus lietuvių tautinį paveldą įprasminančių apraiškų. Nuo 1957-ųjų ren-giamos šventės suteikė lietuvių kilmės emigrantams galimybę išsaugoti savo tautines ir kultūrinės šaknis bei jomis didžiulotis, nors pati Lietuva tuo metu buvo okupuota Sovietų Sąjungos. Tačiau ir Lietuvai atkovojus nepriklausomybę šie iš-eivijos renginiai išlieka kaip viena iš svarbiausių bei didingiausių lietuviškos kultūros puoselėjimo galimybių.

Tikimasi, kad į Philadelphiajį **2020 m. liepos 3–6 dienomis** susirinks apie 10 000 šventės dalyvių, žiūrovų ir svečių iš viso pasaulio. Renginio savaitgaliui numatoma nemažai koncertų, meno parodų ir pokylių, išsamesnė informaci-ja apie juos – jau netrukus. Šventės kulminacija – **sekmadienio, liepos 5 d. kon-certas, kai lietuviškame šokyje į spalvingą ir dinamišką derinį susilies beveik 2 000 šokėjų. 2016 metais Baltimorėje vykusioje šokių šventėje pasirodė dau-giau nei 1 800 šokėjų iš 6 pasaulio šalių.**

XVI Šokių šventę organizuoja JAV LB kartu su Kanados LB ir Lietuvių tauti-nių šokių institutu (LTŠI). LTŠI paskelbė, jog šios šventės meno vadovu bus Gin-taras Grinkevičius, vienas iš Čikagos tautinių šokių ansamblio „Grandis“ vado-vų.

JAV LB Krašto valdybos info

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

